EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 136, 1 Ocak '96

Yeni bir yılın başında dünya

Yeni bir yılın başında geride kalan yılı uluslararası gelişmeler yönünden değerlendirirken, genel bir panaroma çizmek yerine, burada kendimizi önemli gördüğümüz bazı gelişmelerin ele alınışıyla sınırlayacağız.

Sınıf mücadelesi bakışaçısmdan ele alındığında, bu gelişmelerin en önemlisi, hiç kuşkusuz Fransız işçilerinin yılın son iki ayı içinde patlak veren büyük kitlesel hareketliliğidir. Hareket Fransız işçi sınıfının yalnızca kamu sektöründeki kesimine (üstelik bunun da bir bölümüne) dayandığı halde, Fransa'da büyük bir sarsıntı yaratmış, bu Avrupa'yı ve dünyayı da etkilemiştir. Bu hareket "Yeni Dünya Düzeni"ne son yıllarda metropollerden vurulan en önemli darbe olmuştur. Kuşkusuz bu henüz bir başlangıçtır. Yılların, onyılların durgunluğundan bir ilk çıkıştır. Ve zaten onun asıl önemi, anlamı ve mesajı da buradadır. Dolayısıyla Fransız işçilerinin büyük eylem fırtınasını kendi sınırları içinde değerlendirmek büyük bir yanılgıdır. Asıl önemli olan, onun haber verdiği ve başlangıcını oluşturduğu yeni dönemdir.

Dünya kapitalizmi yirmi yılı aşkın bir süredir genel bir durgunlukta ifadesini bulan bir bunalımı yaşamaktadır. Bu bunalımın ağır sonuçları, belirli mekanizmalarla ve sürekli olarak, büyük ölçüde kapitalist metropollerden geri ve bağımlı ülkelere aktarıldı. Bunun yamsıra, bu bunalımın faturası aynı yıllar boyunca enflasyon, işsizlik, ücretlerde düşme, yaşam koşullarında kötüleşme, sosyal haklarda budama yoluyla, bizzat metropollerde işçi sınıfı ve emekçilere de ödetildi.

'90'lı yıllara dönülürken, bu politikaya yeni bir ivme kazandırıldı. Bunu kolaylaştıran ve hızlandıran temel etkenlerden biri, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki gelişmelerdi. Emperyalist burjuvazi, bu gelişmeleri, sosyalizmin, devrimlerin ve devrimci sınıf mücadelelerinin sonu ilan etti. Bu gerici propaganda saldırısıyla işçi sınıfı ve emekçiler demoralize edilmeye ve sermaye hükümranlığı karşısında bir çaresizlik duygusuna itilmeye çalışıldı. Ve dikkate değerdir, emperyalist metropollerde işçi sınıfının onyılların mücadelesiyle kazandığı ekonomik, sosyal ve siyasal kazanımlara saldırı, tam da bu dönemde, dünya ölçüsünde gündeme geldi. Sosyalizmin bir alternatif basınç oluşturduğu koşullarda emperyalist burjuvazinin el uzatmaya cesaret edemediği (bunu uygun da bulmadığı) kazanımlar, tam da bu dönemde gündeme getirilen çeşitli "reform planları" ile genel bir saldırıya konu edildi. İşçi sınıfının 20. yüzyıl içinde dünya ölçüsündeki devrimci sınıf mücadelelerinin yan ürünü olarak "reformlar" biçiminde elde ettiği kazanımların, devrimlerin ve sınıf mücadelelerinin artık son bulduğunun iddia edildiği bir evrede uluslararası sermaye tarafından peşpeşe gündeme getirilen "reformlar"la ile gaspedilmek istenmesi, adeta işçi sınıfıyla bir tarihsel alay edişti.

Fakat kuşkusuz, burjuvazinin yeni bir kapsam ve hız kazanan bu saldırısının gerçek nedeni, hiç de basitçe, geçmişte zorunlu kalarak verdiklerini, bu zorlayıcı etkenlerin ortadan kalkmasıyla geri alması ya da almak istemesi değildi. Bu yalnızca asıl nedenlere uygun bir uygulama zemini oluşturmuştur.

Bu genel saldırının gerçek nedenlerden ilki, bunalımın yüklerini daha köklü tedbirlerle çalışan sınıflara yüklemek ve bunu ekonomide bazı yeni yapılanmalarla birleştirmektir. Örneğin, uluslararası sermayenin dünya çapındaki özelleştirme saldırısı, ideolojik, politik, sosyal ve kuşkusuz ekonomik yönleriyle, bunun en temel

mekanizması durumundadır. Sözkonusu nedenlerden ikincisi ise, Varşova Paktı'nın çökmesi ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte, emperyalist dünya içinde yeni güç odaklaşmalarının hızlanması ve bir bütün olarak emperyalist rekabetin yeni bir ivme kazanmasıdır. Silahlanma, dünya çapında nüfuz mücadeleleri ve nihayet ekonomik rekabette üstünlük sağlama gayretleri, tüm bunların faturasını gitgide daha geniş ölçülerde kendi işçi sınıflarına ve emekçilere ödettirmeyi zorunlu kılmaktadır. Fransız işçi sınıfının kazanımlarını hedef alan "Juppe planı"nm, tam da Avrupa Birliği'ne uyum için ve geride bıraktığımız yıl içinde pasifikte peşpeşe gerçekleştirilen beş atom denemesinin ardından gündeme gelmesi bu açıdan dikkate değerdir.

Bu iki temel nedenden hareket eden emperyalist burjuvazi, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki gelişmeleri, işçi sınıfına ve çalışan sınıflara dünya çapındaki büyük saldırı için son derece uygun bir ortam olarak en iyi biçimde kullanma yoluna gitmiştir. Sözkonusu olan budur ve son yıllarda bunda önemli mesafeler katettiği de bir gerçektir. Avrupa gibi işçi sınıfının büyük bir tarihsel mücadele mirasına ve deneyimine sahip olduğu bir alanda bile, çok sınırlı tepkiler dışında, emperyalist burjuvazi izlediği bu politikalarda pek bir güçlükle karşılaşmadan önemli mesafeler katetmiştir.

İtalyan işçilerinin 1994 sonbaharında Berlusconi hükümetine karşı haftalar boyu süren eylemleri sonrasında, uluslararası sermayenin bu topyekün saldırısına karşı ilk büyük ve sarsıcı çıkışı, yılın son iki ayı içinde Fransız işçileri yapmış oldular. Devrimci bir önderlikten ve genel bir koordinasyondan yoksun oldukları halde haftalar boyu direndiler. Milyonlarca işçi ve emekçi defalarca kentlerin caddelerini ve meydanlarını doldurdu. Üç hafta süren grevler ve gösteriler kararlılığından hiçbir şey kaybetmeksizin devam edince, ezici parlamento gücüne rağmen hükümet geri adım attı. Böylece de, yeni çatışmanın bu ilk raundunu işçiler politik ve moral açıdan açık bir üstünlükle kazandılar.

Fransız işçileri kendi eylemleri şahsında gerici burjuva propagandasının bir dizi argümanına da büyük bir darbe vurdular. İşçi sınıfının toplumsal gücü, büyük mücadele enerjisi ve kapasitesi, toplumun öteki emekçi kesimlerini ardından sürükleme yeteneği, teknolojik gelişmenin doruğunda olan Fransa gibi bir ülkede bütün açıklığı ile kendini gösterdi. Bu, teknolojik gelişmenin işçi sınıfının yapısını temelden değiştirdiği, onun gücünü ve mücadele kapasitesini kırdığı argümanlarına dayalı gerici burjuva propagandaya büyük bir darbe oldu. Yalnızca Fransız kamu işçilerinin direnişe geçmesi bile, tüm Fransa'da ekonomik ve toplumsal hayatı haftalar boyu kilitlemeye yetebilmiştir. Dahası, kapitalist ekonominin ve özel olarak da üretim süreçlerinin uluslararasılaşmasmm bugünkü düzeyi nedeniyle, bu kilitlenme, zincirleme olarak etkisini eki Avrupa ülkeleri üzerinde de şu veya bu ölçüde gösterebilmiştir. Bu olgunun kendisi, sınıf mücadelesinin bugünkü uluslararası koşulları, sınıf direnmesinin uluslararası gücü ve olanakları konusunda önemli pratik ipuçları sunmuştur.

Öte yandan, Fransız işçileri, uluslararası sermayenin her ülkede "reform" ve "yeniden yapılanma" adı altında uygulamaya soktuğu genel saldırı karşısında işçi sınıfı ve emekçilerin çaresiz olmadığını da pratikte kanıtlamıştır. Çarenin birleşik ve kararlı bir direnişten geçtiğini, bu direnişin kısmi olması durumunda bile, eğer yeterli kararlılık varsa, sermayeye geri adım attırmanın hiç de zor olmadığını, başta Avrupa ülkeleri işçileri olmak üzere, tüm dünyaya göstermiştir.

Bu mesajın bir çok ülkede işçi sınıfı ve emekçi kitleler tarafından alındığından, biraz erken ya da geç, bir dizi ülkede işçilerin Fransız işçilerinin sunduğu örneği bir esin kaynağı olarak değerlendireceğinden kuşku duyulmamalıdır. Belçikalı işçiler bunu daha şimdiden, Fransız işçilerinin hemen ardından gösterdiler. Fransız işçilerinden esinlenerek giriştikleri militan direnişler ve çatışmalar karşısında hükümet geri adım atmak, uygulamayı düşündüğü "reform planı"nı rafa kaldırmak zorunda kaldı. Bunu, muhtemelen öncelikle İtalyan işçileri olmak üzere, öteki ülkelerin işçileri izleyeceklerdir.

Kesin şeyler söylemek için henüz erken olmakla birlikte, Fransız işçilerinin örneği yayılırsa eğer, bu emperyalist metropollerde emek-sermaye çelişkisi ve çatışmasında yeni

bir dönemi başlatabilir. Bu ise yalnızca emperyalist burjuvazinin bunalımı yönetme ve onu ekonomide yeni bir yapılanmanın fırsatı olarak değerlendirme planlarını bozmakla kalmaz. Yanısıra ve çok daha önemli olarak, dünya işçi sınıfı hareketine yeni bir güç ve soluk da kazandırır. Onyıllarm uyuşukluğunu kırıp atarak, iktisadi, sosyal ve siyasal çok yönlü bir durgunluk içinde çürüyüp kokuşan kapitalist metropollere de, işçi sınıfı önderliğindeki emek cephesinden tertemiz ve canlılık veren yeni bir soluk taşır. Durgunluk içinde çürüyen topluma yeni yollar ve çıkış imkanları hazırlar.

Yineleyelim ki, bu konuda kesin şeyler söylemek henüz çok zordur. Sözünü ettiğimiz şeyler bugün için devrimci bir iyimserlikle yalnızca umut edilebilir. Fakat Fransız işçilerinin açtığı yoldan başka ülkelerin işçi sınıfları da yürümeye kalkarlarsa, tüm bunlar gerçek haline gelir. Şunu da ekleyelim ki, gelişmelerin seyrini, büyük bir ihtimalle, çatışmanın yine Fransa'da gündeme gelecek yeni raundlarının sonuçları belirleyecektir.

Kapitalist metropollerde işçi sınıfının bugün en büyük handikapı, devrimci bir politik önderlikten yoksunluk ile sendikaların sermayenin kontrolünde olmaları olgusudur. Bugün son derece küçük, dar ve sınıf hareketi üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmayan çevreler dışında tutulursa, Avrupa'da herhangi bir örgütlü devrimci hareketten sözetmek mümkün değildir. Revizyonizmin büyük tarihsel tahribatı, Avrupa'da sosyalizm ya da devrim adına hemen hiçbir şey bırakmadı. '89 çöküşü buna yeni ve çürütücü bir darbe oldu. Dolayısıyla, biz bugünün Avrupa'sında, mümkün ya da muhtemel sınıf hareketlerine devrimci bir müdahaleyi değil, olsa olsa, sınıf hareketindeki bu tür çıkışların ve patlamaların devrimci oluşumlar için uygun bir moral ve maddi ortam oluşturmalarını umabiliriz. Nitekim Fransız işçilerinin bu ilk ciddi çıkışı bile daha şimdiden bazı kıpırdanışlara yol açabilmiştir.

Eylem boyunca gösterilerde kızıl bayraklar taşındı, başta Enternasyonal olmak üzere devrimci marşlar söylendi. Eylemin gücü ve devrimci potansiyeli, eylemde özel bir yer tutan sendika federasyonu CGT ile onun arkasındaki politik güç olan revizyonist FKP içindeki devrimci eğilimli unsurlara güç ve moral verdi. Fransız işçilerinin muhtemel yeni eylem dalgaları, sosyal-demokratlaşmakta olan bu iki örgüt içinde daha ciddi karışıklıklara neden olacaktır. Aynı şekilde, Kasım ve Aralık aylarınm büyük eylem dalgası, solcu geçinen bir kısım aydının maskesini indirirken, samimi fakat umutsuz ve hareketsiz durumda bulunan diğer bir kısım solcu aydına güç ve umut aşıladı. Bu aydınlar "toplumun geleceği için ağırlıklarını koyan" Fransız işçi ve emekçilerini selamladılar ve desteklediklerini açıkladılar. Fransız ya da öteki Avrupa ülkeleri işçilerinin yeni güçlü çıkışlarımn benzer gelişmelere yeni bir ivme kazandıracağı şimdiden söylenebilir.

Son olarak şunu da ekleyelim ki, kapitalizmin krizinin yarattığı ve sürekli büyüttüğü yoksulluğu, işsizliği, konutsuzluğu, tüm bu ve benzeri sorunları yabancı düşmanlığı üzerinden istismar eden ve bu sayede güç kazanan Le Pen'in neo-faşist hareketi de, Fransız işçilerinden önemli bir darbe yedi. İşçi eylemleri bir yandan işçi sınıfının daha geri tabakalarına ve öteki yoksul emekçi kesimlere doğru mücadele yolunu gösterdi. Öte yandan ise, tüm temel politik güçleri olduğu gibi, Le Pen'in faşist hareketini de açık tutuma zorladı. Le Pen açıkça sermayeden yana ve cepheden işçilere karşı bir tutuma girerek gerçek konumunu ortaya koydu ve teşhir oldu. Paris'ten sonra en büyük ve en coşkulu eylemlerin neo-faşist hareketin kalesi sayılan Marsilya'da gerçekleşmesi, bu açıdan daha da anlamlıdır. Avrupa'da işçi hareketinin güçlenmesi süreci, kapitalist bunalımın sonuçlarını bizzat kapitalist sınıfın hizmetinde istismar etmeye çalışarak genellikle işsiz ve yoksul katmanlar içinde güç bulmaya çalışan neo-faşist hareketlere de önemli bir darbe vuracaktır, bu kesindir.

* * *

Geride kalan '95 yılının bir başka önemli olayı ise, bazı Doğu Avrupa ülkeleri ile eski Sovyet Cumhuriyetlerinde yığmların büyüyen hoşnutsuzluğudur. Bu hoşnutsuzluk, '95 yılı içinde, Macaristan, Bulgaristan, Polonya (başkanlık seçimi) ve en son olarak

da Rusya'da, '89 çöküşünden sonra başa geçen gerici liberal partilerin seçim başarısızlıklarında kendini gösterdi. Aynı şey daha önceki yıllarda, Litvanya, Beyaz Rusya vb. eski Sovyet cumhuriyetlerinde de yaşanmıştı. Gidenlerin yerine, tüm bu ülkelerin istisnasız hepsinde, eski revizyonist iktidar partilerinden arta kalanların oluşturduğu, adı ne olursa olsun, gerçek kimlikleriyle sosyal-demokrat olan partiler geldiler. Gerici emperyalist medya bunları "eski komünistler" olarak nitelemeye özen gösterdi, gösteriyor. Bu çerçevede seçim sonuçlarından hareketle, "yeni sol dalga", "solun yeniden yükselişi" ve dahası "komünisterin dönüşü" ifadelerini kullanıyor. Bilindiği gibi, aynı gerici emperyalist propaganda, '89 çöküntüsünü de "sosyalizmin iflası" ve "komünistlerin gidişi" olarak sunmuştu.

Gerçekte ne gidenler komünistti ve ne de gelenler. '89 çöküşü "komünistlerin gidişi" değildi ve eski revizyonist yeni sosyal-demokrat partilerin seçim başarıları da 'komünistlerin dönüşü" değildir. Fakat bu propagandadaki sunuluş tarzı da nedensiz değildir. '89 çöküşünde gidenlere "komünist" denilerek sosyalizm kötülenmiş ve bu yolla kitleler aldatılmak istenmişti. Ve şimdi de, işbaşına gelen açık ya da maskeli sosyal-demokratlara komünist denilerek bir kez daha benzer bir aldatmaca sergileniyor. Böylece, yarın bu partilerin mevcut düzenin hizmetindeki icraatlarının iflası açığa çıktığında faturanın bir kez daha sosyalizme çıkarılmasının zemini şimdiden hazırlanıyor.

Fakat Doğu Avrupa ve eski Sovyet Cumhuriyetlerindeki gelişmelerin asıl önemli yönü, yığınların yeni düzenin içyüzünü, hiç değilse bir kısım sonuçlarıyla, çok çabuk görmeleri olgusudur. Bunu, bu geçişin başını çekmiş parti ve akımlardan koparak açıkça sergilemeleridir. Dolayısıyla, denebilir ki gelenlerden çok, seçim yenilgisiyle gidenlerdir asıl önemli olan.

Polonya ve Rusya'daki son seçimler bu açıdan dikkate değerdir. "Eski komünistler"in parlamento seçimlerindeki zaferine daha önce sahne olan Polonya'da son başkanlık seçiminin mağlubu, emperyalizmin ve gericiliğin has adamı Lech Walesa ile seçimin ikinci turunda "eski komünist" adaya karşı ona açık destek çağrısı yapan katolik kilisesidir. Gözlemciler bunu katolik kilisesinin karşı karşıya kaldığı en büyük yenilgi sayıyorlar. Lech Walesa gibi işçi hareketi içinden çıkmış, Polonya'daki rejim değişikliğinin simgesi olmuş ve gerici emperyalist medya tarafından efsaneleştirilmiş bir gerici demagog, devlet başkanlığı görevinde bir dönem ancak kalabilmiştir. Başta katolik kilisesi olmak üzere, Polonya'daki tüm gerici güçlerin ortak ve hararetli desteğine rağmen; Polonya gibi Vatikan'da Papa'yla temsil edilen ve geleneksel olarak kilisenin çok güçlü ve etkin olduğu bir ülkede, katolik kilisesinin "eski komünistler"e karşı koyduğu tüm ağırlığa rağmen, sonuç bu olmuştur.

Önemli olan budur; önemli olan gidenler, gitmek zorunda kalanlardır. Yoksa gelenlerin komünizmle bir ilgisi olmak bir yana, gidenlerin politika ve programlarından ne farklı bir konumu ve ne de gerçekte böyle bir iddiaları vardır. Gelenler de kapitalizmin temsilcileridir; mevcut düzenin savunucularıdır; mevcut politikaların sürdürücüsü olacaklardır. Zaten kendileri de bunu çok fazla gizlemiyorlar. Tek farklılıkları, kapitalist özel mülkiyete ve piyasa ekonomisine geçişi daha sarsıntısız gerçekleştirecekleri iddiasıdır. Buna gerçekte, kitlelerin büyüyen hoşnutsuzluğunun sosyal patlamalara dönüşmesini ve devrimci kanallara akmasını engelleme, buna set çekme iddiası ve misyonu da denebilir. Ve doğrusu, emperyalist dünya, yalnızca Polonya için değil, hemen tüm öteki Doğu Avrupa ülkeleri için de bunu bir olanak olarak görmeye ve durumu böyle değerlendirmeye başlamıştır. Zorlu ve toplumsal açıdan korkunç yıkıcılıktaki geçiş sürecinin bu evresinde, yığınları, geçmiş kazanımlarına duydukları özlemler üzerinden oyalayacak ve geçiş sürecini, nispeten daha yavaş, fakat daha sarsıntısız ilerletecek politik güçler olarak bakılınaktadır bu sözde "eski komünistler"e.

Rusya'da durum kuşkusuz belli yönleriyle biraz daha farklıdır. Farklılık kitlelerin bilinci, özlemleri, ve bunların beslediği eylem kapasitesindedir. Bilindiği gibi, rejim değişikliğinin daha ilk yıllarından itibaren ve gitgide büyüyen kalabalıklar

halinde, sosyalist geçmişe özlemini ortaya koyan bir kitle hareketi var Rusya'da. Bu hareket geride kalan yılın Ekim Devrimi kutlamalarında doruğa çıktı. Devrimin yıldönümü olan 7 Kasım'da, Moskova ve Leningrad'da yüzbinlerce kişi Lenin-Stalin posterleriyle ve kızıl bayraklarla yürüdü. Bu politik önemi son derece büyük bir olaydır ve dünya gericiliği bundan açık bir rahatsızlık duymaktadır. Şimdilik gericiliğin tek tesellisi, bu hareketin devrimci parti ve akımlar tarafından değil, fakat gerçekte reformist bir mevcut düzen partisi olan Rusya Komünist Partisi tarafından kontrol ediliyor olmasıdır. Bu parti, sosyalist geçmişe ve Lenin'e sahip çıkıyor görünerek, bu konumuyla daha sinsi bir rol oynuyor. Son Duma seçimlerinde açık bir başarıyla birinci olan bu partinin, bu başarının verdiği güçle, kısa dönemli olarak da olsa, sosyalist geçmişe özlem duyan kitleler üzerinde kontrol kurma olanakları çoğalmıştır.

Fakat yine Rusya'nın bir farklılığı olarak, bu ülkede devrimci konumda bazı parti ve grupların varlığı önemli bir şanstır. Bu partiler kitleler üzerindeki etki yönünden henüz zayıf olsalar da, örgütlenme ve kadro yönünden nispeten iyi bir durumdadırlar. RKP'nin seçim başarısıyla oluşan atmosfer, doğru bir politik tutumla hareket etmeleri durumunda, kendilerini marksist-leninist olarak tanımlayan, parlamenter hayalleri reddeden ve Rusya'da yeni bir sosyalist değişimi devrime bağlayan bu partilerin güçlenmesine yeni bir ivme kazandırabilir.

Herbir ülkedeki somut durum ve gelecekteki muhtemel gelişmeler ne olursa olsun, '95 yılının siyasal göstergeleri bir olguyu kesinleştirmiştir. Kapitalizmin nimetleri propagandasıyla aldatılan, bir dönem için açık bir başarıyla sersemletilen Doğu Avrupa ve Rusya halkları, kapitalizmin kendileri için ne demek olduğunu yaşayarak görmüşlerdir. Ve bu sayede Doğu Avrupa ülkeleri ve eski Sovyet Cumhuriyetlerinde gerçekten "yeni bir sol dalga"ya neden olmuşlardır. Tepki ve hoşnutsuzluklarını, şimdilik, "değişim"in başını çeken ve devlet mülkiyetindeki zenginlikleri bir avuç türedi kapitalist vurguncusunun yağmasına açan politik güçlere karşı ortaya koymaktadırlar. Bu tutum geçmiş sisteme henüz tam değilse bile, onun iktisadi ve sosyal kazanımlarına bir özlemi de içeriyor. Kitlelerin, gerici ve liberal rakipleri tarafından eski rejimin temsilcileri olarak suçlanan "eski komünistler"i desteklemelerinin gerisinde bu var. Kuşkusuz "eski komünistler" denilen bu partiler de, ultra liberal politikaların ve genel kapitalist yağmanın, kitlelerin yaşamında ve genel olarak toplumsal değerler sisteminde yarattığı büyük tahribatı kullanarak güçlenmeye çalışmakta ve görüldüğü kadarıyla bunda başarılı da olmaktadırlar.

Rusya'da yığınların hiç değilse bir bölümünün geçmişe açık bir özlem duymalarında şaşılacak bir yan yoktur. Rusya dünyayı sarsan ve yeni bir çağı başlatan büyük sosyalist Ekim Devriminin, uzun yılları kapsayan sosyalist inşanın, faşizme karşı büyük uluslararası zaferin, toplum yaşamında sosyalizm sayesinde elde edilmiş büyük başarıların ülkesiydi. Tüm bunları emekçilerin hafızasından tümden silmek kolay ve mümkün değildir. Bu gerçek, Yeltsin çetesinin ve onun gerisindeki mafyalaşmış burjuvazinin son beş yıldaki icraatlarıyla da birleşince, emekçiler nezdinde geçmişin değeri çok daha iyi anlaşılmaya başlanmıştır.

Bürokratik yozlaşma ve onun yolunu açtığı kapitalist restorasyon süreçlerinin büyük tahribatı ne olursa olsun, bu rejimler yıkılana kadar resmi planda "sosyalizm" iddiası taşıyorlardı. Ve bu iddiayı korudukları sürece de, başlangıçtaki sosyalist inşa evrelerinde yaratılmış belli sosyal kurumlara ve toplumsal değerlere, emekçilerin bu çerçevedeki maddi kazanımlarına (iş, eğitim, sağlık, konut, yaşam düzeyi vb.) dokunamıyorlardı. Oysa rejim değişiklikleri ve kapitalist özel mülkiyete geçiş, kapitalizmin doğası gereği, tüm bunların silinip süpürülmesine yol açtı. İşsizlik, yoksulluk ve hatta açlık, tüm bunların beraberinde getirdiği sosyal, kültürel ve manevi çöküntü, insan ilişkilerindeki yıkım, Doğu Avrupa halklarını sarstı. Polonya gibi bir ülkede önce sol partiler ittifakının hükümet olması, daha sonra ise aynı ittifakın adayının başkan seçilmesinin gerisinde bu büyük sarsıntıvar. Eski Doğu Almanya'da, eski iktidar partisinden arta kalanların kurduğu Demokratik Sosyalizm

Parisi'nin, Alman emperyalizminin tüm gücüne ve karalayıcı propagandasına rağmen önemli bir güç olmasının ve bir simge olan Doğu Berlin'de birinci parti konumunu kazanmasının gerisinde bu var.

Yaşanan hayal kırıklığının meyvelerini bugün devşiren eski revizyonist ve yeni sosyal-demokrat partilerin bu ülke halklarına yeni bir hayal kırıklığı daha yaşatacaklarından kuşku duyulmamalıdır. Fakat bu bir yerde zorunlu bir süreç olarak işleyecek ve kaçınılmaz bir sonuç olarak yaşanacaktır. Önemli olan soru, bu yeni hayal kırıklığının bu halkların önüne hangi yeni arayışları, yönelimleri çıkaracağıdır. Bu kez "eski komünistler"in yeni icraatlarının istismarı üzerinden gerici liberal partiler mi kendilerini yeni bir umut olarak sunmayı başaracaklardır, yoksa yığınlar daha da sola ve en önemlisi, aktif sınıf mücadelelerine mi yöneleceklerdir? Somut durumlara ve sayısız iç ve uluslararası faktöre bağlı bu soruya şimdiden yanıt verilemez.

Bu sorunun gelecekteki yanıtı ne olursa olsun, eski sosyalist ülkeler halklarının dört-beş yıl gibi kısa bir süre içinde "kapitalist cennet" diye sunulan cehennemi yaşayarak görmeleri ve ona karşı tepkilerini "eski"lere dönerek ortaya koymaları, büyük bir politik önem taşımaktadır. Bu önem, '89 çöküşü üzerinden yaratılan sosyalizm düşmanı gerici propagandaya vurulan darbededir. Şimdi "yeni bir sol dalga"dan sözedilmek zorunda kalınması önemli ölçüde bu gelişmelerle bağlantılıdır ve yukarıdaki çerçevede, bunun bir gerçek olduğuna da kuşku yoktur.

* * *

'95 yılı içinde önemli gördüğümüz bir diğer önemli gelişme ise, emperyalist dünyanın emperyalist barış çerçevesindeki bazı başarılarıdır.

Ortadoğu'daki emperyalist barış sürecinde yeni mesafeler katedildi. İsrail-Filistin Antlaşması yeni girişimlerle genişletildi. Bunu İsrail-Ürdün Antlaşması tamamladı. Ve nihayet İsrail ve Suriye arasında da bir uzlaşma ve anlaşma platformu oluşturularak müzakerelere başlandı. ABD emperyalizmi eğer bir İsrail-Suriye antlaşmasını da kotarmayı başarabilirse, Ortadoğu'daki gelişmeleri kendi kontrolüne almak, siyonist İsrail'in pozisyonunu güçlendirmek, onu daha geniş bir çerçevede meşrulaştırmak ve bu sayede Filistin'deki devrimci dinamikleri boğmak doğrultusunda çok önemli kazanımlar elde etmiş olacaktır.

Bugün henüz değil ama, uzak olmayan bir gelecekte, bu alandaki başarının, Kürdistan'daki devrimci dinamikleri kontrol altına almak ve boğmak için önemli bir deneyim olarak değerlendireceği de bir gerçektir. Bunun ilk adımları geride kalan yıl içinde Dublin Zirvesi'yle atılmak istenmiş, fakat PKK'nın kendini dışlayan bir sürece karşı gösterdiği direnişin de etkisiyle, bu şimdilik başarısızlığa uğramıştır.

Emperyalist barışın bir başka başarı sahası, Bosna oldu. Emperyalist mihrakların da kışkırtmasıyla, bu bölgede, yıllardır halklar etnik ve dinsel bir çatışma içinde birbirlerini tüketiyorlardı. Gözü dönmüş gerici-milliyetçi burjuva kliklerin başını çektiği bu çatışma, bölgede genel bir maddi ve kültürel yıkım yarattı, onyıllardır kardeşçe yaşamış halklar arasında onarılması güç düşmanlıklar yarattı. Yıllardır ikiyüzlü politikalarla bu çatışmaları kendi çıkarları doğrultusunda işleyip yönlendiren emperyalistler, bu galibi olmayan savaşın taraflarının bitap düştüğü bir evrede, nihayet "barış için" ağırlıklarını koydular. Taraflara kendi koşullarını dikte ettirerek bir barış sağladılar. Barışın bekçiliğini ise yine kendileri üstlendiler. 60 bin kişilik NATO gücünün bir polis gücü olarak bölgede yerleşmesini antlaşma hükümleriyle meşrulaştırdılar.

Emperyalist Almanya, Bosna anlaşmazlığını bahane ederek Anayasasını değiştirmiş ve böylece sözde barışçı amaçlarla dışarıya asker gönderme olanağı elde etmişti. Bu militarist Alman emperyalizmi için muazzam önemde bir yeni adım olmuştu. Aynı şekilde NATO da, yine aynı anlaşmazlık sayesinde, ilk kez olarak açıkça ve resmen kendi etki sahası dışında bir alana askeri müdahalede bulunma olanağını elde etti. Bosna barışı adına Balkanlara fiilen yerleşti. Dolayısıyla bu, denebilir ki, emperyalist dünyanın, '95 yılı içinde, Ortadoğu'dan sonra elde ettiği bir ikinci önemli başarı oldu.

Fakat buradaki kısa dönemli başarı ne olursa olsun, gerici ve emperyalist barışlar kendi doğaları gereği uzun ömürlü olmaktan

uzaktır. Unutmamak gerekir ki, bu tür barışlarda sorunlar ve çelişkiler çözümlenmiş olmaz, yalnızca belli olanaklar ve güç faktörü kullanılarak bastırılır ya da geçici bir zaman için yumuşatılır.

Öte yandan, emperyalist ve gerici barışlar, her zaman halkların gücü ve iradesi dışlanarak, hiçe sayılarak, devre dışı bırakılarak sağlanır. Fakat bu, sorunlar gerçekten çözümlenmediği sürece, bu zemin üzerinde ve halkların gücüne, iradesine ve isteklerine dayalı devrimci dinamiklerin oluşmasını, güçlenmesini ve yeni bir sürecin önünü açmasını engelleyemez.

Bugün Ortadoğu'daki Amerikan barışı, halkların çıkarları ve iradesinin hiçe sayılması anlamına gelmektedir. ABD emperyalizminin bölgedeki egemenliğini perçinleyen, siyonist İsrail'e ve genel olarak bölge gericiliğine güç kazandıran bir süreç, halklar için köleliğin pekişmesi demektir. Başta Filistin halkı olmak üzere, Arap halklarının buna uzun süreli olarak dayanabileceğini, bunu sessizlikle sineye çekeceğini sanmak için bir neden yoktur. Buna karşı tepkiler ve mücadeleler Ortadoğu'da yeni bir anti-emperyalist mücadelenin önünü açacaktır. Bu tepki ve mücadeleler gerçekte şimdiden vardır. Fakat yazık ki devrimci önderliklerden yoksundur ve bugün için islamcı akımların kontrolündedir.

Sorun halkların devrimci özlem ve iradelerinin yolaçacağı gelişmelerden ibaret değildir. Öte yandan, dünya ölçüsündeki emperyalist güçler kutuplaşmasının güçlendiği ve nüfuz mücadelelerinin hızlandığı bir evrede, Ortadoğu gibi stratejik bir bölgede, ABD'nin kendi hakimiyeti doğrultusundaki bu adımları öteki emperyalist mihrakları rahatsız etmekte ve harekete geçirmektedir.

Alman ve Fransız emperyalizmi şimdiden bazı ilişkiler geliştirerek, çelişkilerden yararlanarak karşı dengeler oluşturmaya çalışmaktadırlar. Almanya-İran ilişkileri bu açıdan dikkate değerdir. Emperyalistler arası çelişkilerin bu kaçınılmaz etkileri, emperyalist barış doğrultusundaki geçici başarıların bir başka handikapıdır.

Aynı faktörler Bosna'da sağlanan emperyalist barış için de geçerlidir. Bosna barışı da halklar devre dışı bırakılarak, bizzat bu gerici boğazlaşmayı başlatıp sürdüren gerici burjuva klikler arasında sağlandı. Savaşın durması halkları onun yarattığı yıkımın ağırlığı ile daha çarpıcı bir biçimde yüzyüze getirecektir. Dikkatler içe, iktisadi ve sosyal yaşama kayacaktır. Bunun yolaçacağı sorgulamaların hangi dinamiklerin önünü ne zaman ve ne ölçüde açabileceği konusunda şimdiden bir şey söylenemez. Ama savaşın gizlediği ve geri plana ittiği sosyal sorunların ve sınıfsal çelişkilerin gitgide daha belirgin biçimde önplana çıkacağı kesindir.

Dahası var. 50 sene önce faşist Alman işgalcilerini büyük bir birlik ve kahramanca bir direniş sayesinde topraklarından söküp atan, anti-faşist kurtuluş mücadelesi ve devrimi içinde kardeşliklerini pekiştiren eski Yugoslavya halkları, gerici savaşın yıkımının ardından, aynı emperyalistlerin bu kez barış kisvesi altında kendi topraklarına yerleşmiş olmalarını da elbette sorgulamayı başaracaklardır. Bağımsızlıklarını onurlu bir direnişle kazananların, şimdi saldırgan emperyalist NATO kuvvetlerinin işgaline ve polisliğine, böylesine onur kırıcı bir duruma uzun süreli olarak katlanacaklarını düşünmek zordur. Ne var ki, önemli olan, bu sorgulama ve tepkilerin, kendilerini yıkıcı bir gerici boğazlaşmaya sürükleyen gerici burjuvaziye yönelip yönelmeyeceğidir. Zira tüm felaketlerin ve bu arada bugünkü "barış" kılıklı emperyalist işgalin müsebbibi onlardır.

Gerek Fransa'daki sınıf hareketinin yarattığı umutlar, gerek Doğu Avrupa ve eski Sovyet halklarının güç verdiği yeni sol dalga, gerekse emperyalizmin Ortadoğu'da ve Bosna'daki köleleştirici adımları, '95 yılının bu en önemli uluslararası gelişmeleri, komünistlerin dünya olaylarını daha yakından izlemelerini, sınıf mücadelesinin ve devrimin sorunlarını bu geniş çerçeve ışığında değerlendirmelerini ve bu arada enternasyonalist sorumluluklarına daha sıkı bir biçimde sarılmalarını çok daha gerekli hale getirmektedir. Yalnızca Türkiye'de değil, uluslararası planda da hızlanmakta olan gelişmeleri partili bir kimlikle karşılamayı başarabilmeleri, onların '96 yılı içinde bu doğrultuda atabilecekleri en anlamlı adım olacaktır.

EKİM

Komünistlerin seçim faaliyetleri

Toplumsal yaşamda seçimler kitlelerin politik duyarlılığının arttığı, devrimci politikaya daha açık hale geldikleri dönemlerdir. Geçmiş seçim döneminde komünistlerin yürüttükleri kampanya bunu bir kez daha doğrulamıştır.

Düzen partilerinin yıpranmışlığı ile seçimin işçi-emekçi kitlelere hiçbir şey getirmeyecek içi boş bir manevra olduğu doğrultusunda kendiliğinden de olsa kitlelerde şekillenen düşünceler, devrimci faaliyetimizin belli bir karşılık bulmasını daha da kolaylaştırmıştır.

Komünistler olarak seçim ortamının yarattığı imkanları kitleleri devrimci bir etkinlikle kavramak doğrultusunda ele aldık. Seçim kampanyamız esas olarak etkin bir düzen teşhiri ve güçlü bir devrim ve sosyalizm propagandası üzerinde yükseldi. Esas hedef kitlemiz işçi sınıfı ve toplumun ezilen diğer emekçi katmanlarıydı. Örgüt birimlerimiz bulundukları tüm alanlarda perspektifimiz doğrultusunda belirlenmiş alanlara yönelik faaliyet yürüttüler. Özellikle işçi-emekçi semtlerinde ve fabrikaların yoğun olduğu bölgelerde yaygın bir biçimde dağıtılan merkezi bildirimizin yanısıra, propaganda-ajitasyon faaliyetimiz toplumun değişik kesimlerine yönelik yerel bildirilerle de zenginleştirildi. Merkezi olarak hazırlanmış afişlerimiz özellikle fabrika bölgelerini süslüyordu. Bölge örgütlerimiz yürüttükleri yaygın faaliyetin yanısıra, belli alanlarda yoğunlaşan daha derinlemesine ve sistemli bir çalışmayla kitlelerle daha köklü ve kalıcı bağlar kurmaya çalıştılar. Ev ev dolaşarak yapılan propaganda gezilerini, kahve toplantılarını bunun bir aracı olarak kullandılar. Bir işçi-emekçi kenti olan Gebze'de çıkarılan bağımsız-sosyalist aday da etkin ve yoğunlaşmış bir faaliyet yürütebilme perspektifiyle ele alındı. Ne var ki, kitlelere yönelik yüzyüze, birebir propaganda-ajitasyon çalışmasının istenilen düzeyde gerçekleştirildiği söylenemez. Yürüttüğümüz faaliyetin en önemli eksikliğinin bu olduğunu söyleyebiliriz.

Örgütümüzün seçim dönemi faaliyetleri etkin bir açık politik çalışma ile de güçlendirildi. Sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm ekseninde bir sosyalizm platformu sunan bir broşür, düzenin teşhiri ve devrim-sosyalizmin propagandasına dayanan iki değişik bildiri, seçimlere dönük taktik ve politikamızı somutlaştıran 4 çeşit afiş, temel şiarlarımızı içeren çok sayıda pul ve kuşlar bu çalışmada kullanılan temel materyaller oldular. Kampanya boyunca tüm Türkiye'de yaklaşık 20 bin broşür, 50 bin bildiri, 2.500 afiş kitlelere ulaştırıldı. Bu faaliyet hedeflediğimiz alanlara ulaşmak bakımından başarılı bir biçimde yürütüldü. Hedeflenen fabrikalar, fabrika bölgeleri, fabrika servisleri ve işçi-emekçi semtlerinin neredeyse tümü bu materyallerle donatıldı. Özellikle de broşür ve bildiri dağıtımı sırasında işçi-emekçi kitlelerle yüzyüze gelinerek dolaysız bağlar kurmaya ve var olan bağları geliştirmeye özel bir önem verildi. Broşür ve bildirilerin önemli bir bölümü fabrikalara dönük militan dağıtım yoluyla kitlelere ulaştırıldı. Küçümsenmiyecek bir bölümü de bizzat işçi evlerine götürülerek politik ev gezme sohbetleri yoluyla dağıtıldı. Kitlelerle yüzyüze buluşmak doğrultusunda kullandığımız bir diğer çalışma biçimi ise militan kahve konuşmaları oldu. Özellikle de aday çıkardığımız Gebze-İzmit bölgesinde ulaştığımız tüm mahallelerde bir dizi kahve konuşması gerçekleştirildi.

İşçi sınıfıyla ve emekçilerle buluştuğumuz her yerde ilgiyle ve sempatiyle karşılaştık. Gerek ev gezmelerinde, gerekse fabrika-servis dağıtımlarında devrimci-komünist kimliğimizi açıktan belirten sözlü propaganda-ajitasyona özel bir önem verdik. Bu faaliyetimizin, bir elin parmağını geçmeyen

olumsuz tepkiler dışında, kitleler tarafından genel bir coşkuyla karşılanması, bize bir kez daha işçi-emekçilerin devrimci politikaya olan açıklığını gösterdi. Çalışma esnasında bir dizi yeni ilişki geliştirebilme olanağımız oldu. Gebze'de açılan iki seçim bürosunda ve direniş yerlerine yaptığımız ziyaretlerde ise daha geniş işçi-emekçi kitlelerine hitap etme imkanlarına kavuştuk.

Kuşkusuz gerçekleştirdiğimiz faaliyet düşmanın gözünden kaçmadı. Her zaman olduğu gibi sermayenin azgın terör yöntemlerine hazırlıklıydık. Saldırıları-gözaltıları boyun eğmez bir direniş tavrıyla geri püskürttük.

Genelde seçim kampanyası boyunca işçi ve emekçilerin tepkilerinden bize yansıyan, seçimlerden açık bir beklentisizliğin olduğu doğrultusunda olmuştur. Materyallerimizin ulaştığı işçi ve emekçilerin büyük çoğunluğu en yalın ifadeyle "doğru söylüyorsunuz" diye tanımlanan bir tepki geliştirdiler. Ne var ki bu tepkiyi aktif bir tutuma dönüştürmek konusunda bir zayıflığımız da oldu. Her ne kadar seçim kampanyası bizim açımızdan kitlelere dönük sözlü ajitasyon-propaganda yetenek ve reflekslerimizi geliştirici bir rol oynadıysa da, materyallerle ve sözlü propagandayla yaratılan etkiyi maddi bir güce dönüştürmek ısrarlı-sürekli bir faaliyetin yürütüleceği bir süreç sorunu olarak önümüzde duruyor. Kitleler herşeyden önce devrimci alternatifi somut maddi bir güç olarak görmek istiyor. Bir kez daha ihtilalci sınıf partisinin ne denli yakıcı bir ihtiyaç olduğu bu seçim çalışmasında somutlanmıştır. Bugün kitlelere bilinç taşıyabilir, onların mücadele içersinde daha aktif yer almalarını sağlayabiliriz. Onları politikalarımız doğrultusunda etkiliyebiliriz. Ne var ki, geniş kitleleri düzenden radikal bir tarzda koparmak, yığınsal bir kopuş gerçekleştirmek ihtilalci sınıf partisinin yaratılmasıyla olanaklı olacaktır.

Yine seçim çalışmalarımız sırasında işçi-emekçilerin, kapsayıcı ve sürekli bir devrimci müdahale yapılamadığı sürece, reformist politikalara oldukça açık olduğunu izledik. Reformizmle ayrım çizgilerinin çekilmesinde sözlü ve yazılı materyallerle ancak sınırlı bir etkisi olabildiğini gözlemledik. Gerçek turnusol kağıdı pratik olacaktır. Hem komünist çalışmanın esas alanı olan fabrikalarda, hem de reformistlerin su başını tuttukları sendikalarda, devrimci politikaları maddi bir güce dönüştürmek doğrultusunda sergilenecek etkinlik, ısrar ve yaratıcılık, önderlik boşluğunun nasıl (devrimci tarzda mı, reformist tarzda mı) doldurulacağı konusunda belirleyici olacaktır.

Seçim kampanyasının bize gösterdiği ilgi çekici diğer bir gözlem ulaştığımız alanlarda EKİM'in ne denli tanındığı ve ilgiyle izlendiği oldu. Karşılaştığımız bir çok işçi bize heyecanla EKİM'in geçmiş faaliyetlerinden ve özellikle de bu seçim döneminde sınıfa dönük bildiri-afiş-yazılama şeklinde gerçekleştirdiği çalışmadan bahsetti. EKİM'in bugün artık işçi ve emekçi kitleler içerisinde tanındığına, bilindiğine ve doğal bir etkinlik yarattığına tanık olduk. Önümüzdeki dönemin bu etkinin maddi bağlar halinde örülmesi, kurulan bağların örgütleneceği bir süreç olarak yaşanması tümüyle komünistlerin ortaya koyacağı irade, çaba ve performansa bağlı olacaktır.

Seçim döneminde küçümsenmeyecek bir etkinlik ortaya koymamıza rağmen yaşanan eksiklik ve zaaflar bize çalışma tarzımıza bir bütün olarak bakmak, bütünü değerlendirmek imkanı sağlamış ve edindiğimiz deneyim ve derslerden hareketle eksikliklerimiz üzerine daha etkili bir tarzda gitme olanağı vermiştir. Temel perspektifimiz seçim kampanyasında yarattığımız etkiyi derinleştirecek, toparlayacak ve devrimci mücadele saflarına akıtacak tarzda etkinliğimizi süreklileştirmektir. Seçimin hemen ardından çıkarılan özel sayı ile devam ettirilen afiş çalışması buna yönelik çabamızın bir boyutuysa, ulaştığımız kitle ilişkilerini ilerletmek, kalıcılaştırmak ve örgütlü mücadele kanallarına akıtmak da diğer boyutu olacaktır.

Herşey İşçi Sınıfının Bağımsız İhtilalci Partisinin Yaratılması İçin!
Herşey Devrim ve Sosyalizm İçin!

Reformist solun seçim faaliyetleri

Liberal reformist bir düzen partisi olan İP bir yana bırakılırsa, reformist sol hareket bu seçimlere iki ayrı oluşum olarak katıldı. HADEP çatısı altında şekillenen Emek, Barış ve Özgürlük Bloku ile Emek Partisi Girişimcilerinin "bağımsız adaylar"ı, ortaya koydukları seçim platformlarıyla, reformist kimliklerini açık bir biçimde sergilediler.

Esas ağırlığını HADEP'in oluşturduğu ve DDP, BSP, SİP ve başka sol çevrelerin içinde yeraldığı Emek, Barış, Özgürlük Bloku'nun politik platformu daha önce *Ekim*'de ortaya konulmuştu. HADEP tüm çabasını "siyasal çözüm" ve bu temel üzerinde yükselen bir "barış" ekseninde yoğunlaştırdı. Yürüttüğü seçim kampanyası tümüyle "akan kanın durdurulması" söylemi, soyut "barış" ve "demokrasi" çağrıları üzerinde yükseldi. Parlamenter hayalleri alabildiğine körükleyen bir söylem kullanıldı.

İstanbul'da (Kartal, Gebze, Bahçelievler) düzenlenen tüm mitinglerde en çok atılan slogan "Oylar HADEP'e!" oldu. Geçmişte Kürt emekçi dinamiği üzerinde yükselen tüm gösterilerde önplana çıkan, "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur!", "Yaşasın PKK!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!" vb. sloganların atılmasından özenle geri duruldu. Kürt emekçi kitlelerinin devrimci mücadelesini yükseltmeye hizmet etmek bir yana, "taktik tutum" adı altında reformizme aralanan kapılar ardına kadar açıldı.

Bu blokta yeralan DDP, BSP gibi partiler de tümüyle reformist kimliklerine uygun bir söylem geliştirdiler.Onlardan başka türlü bir davranış zaten beklenemezdi. Blok içinde en dikkate değer olanı ise SİP'in tutumu oldu. "Kürt yoksul köylü dinamiğini işçi sınıfı dinamiğiyle birleştirmek" gibi büyük iddialarla yola çıkan bu parti, geçmişte dilinden düşürmediği "devrim ve sosyalizm" propagandasının yerine "acil demokrasi ve barış" talebini geçirmekte fazla bir güçlük çekmedi. Bu çevre, Kartal ve Gebze mitinglerinde devrim ve sosyalizm şiarlarını haykıran, Kürt ulusal sorununun devrimci çözümünü savunan ve bağımsız devrimci sınıf tutumunu propaganda eden komünistlere, "provokasyon yaratıyorsunuz" diyerek müdahale etmeye kalkışacak denli kendini kaybetti. Yalnızca Bahçelievler mitinginde devrimci şiarları hatırladı. Seçim taktiği ile Kürt orta sınıflarının politik platformunun bir eklentisi haline gelmekle kalmadı, seçim faaliyeti boyunca pratikte sınıfın uzağında kaldı. Gazete-dergi ilanları, radyo konuşmaları ve mitinglerde yeralmak dışında, sınıfa dönük somut bir çalışma yürütmedi.

Seçimlere "bağımsız adaylar" ile giren Emek Partisi Girişimcileri, HADEP blokundan farklı olarak "sınıfa dönük" bir çalışma yürüttüler. Liberal-reformist ideolojik çizgilerine uygun bu "sınıf çalışması", her zaman olduğu gibi ara kademe sendika bürokratları üzerinden yürütüldü. Seçim bildirgelerinde "Özgürlük ve demokrasi", "İş-Ekmek-Özgürlük" taleplerinin ötesine geçmemeye özen gösterdiler. Fakat pratik faaliyette devrim ve sosyalizm söylemini kullanmayı da ihmal etmediler. Seçim kampanyası boyunca "Emek Partisi'ne akan" sözde güçler üzerine dayanaksız ve ciddiyetsiz bir propaganda yürüttüler. Tıpkı kampanyaları boyunca "barajı aşacağız" diyen İP gibi... Yaratılmak istenen bu havayla kıyaslandığında, seçim sonuçları EP Girişimcileri için gerçek bir fiyasko oldu. Yine tıpkı "yüzde 10-15'lere ulaşacağız" diyen, ama binde 2 oy oranını zar-zor bulan İP'liler gibi...

Yine de ara kademe sendika bürokratları üzerinden sınıfa taşınmaya çalışılan reformist etkiyi küçümsememek gerekiyor. Liberal reformist platforma vurulmaya çalışılan sosyalizm yamasının dikiş tutması mümkün olmasa da, bu sahte devrimci söylem reformizme güç katacak bir tarzda kullanılmaya çalışılmaktadır. Bu sinsi ve samimiyetsiz çabaya karşı sürekli bir mücadele verilmeli, içyüzü açığa çıkarılmalıdır.

İstanbul ve Ankara'da HADEP Mitingleri

Kartal Mitingi: Mitinge 20 bin kişilik bir kitle katıldı. Alana Murat Bozlak'ın oldukça büyük bir bez portresi asılmıştı. Ayrıca DEP şehitlerinin yer aldığı küçük bir pankart hazırlanmıştı. DDP'nin pankartında ise, "Türkiye'ye Demokrasi, Kürtlere Özgürlük!" sloganı yazılı idi. Alanın coşkulu ortamına karşın devrimci atmosfer oldukça zayıftı. Bunu en sık atılan sloganlarda da görmek mümkündü. "Oylar HADEP'e" ve "HADEP iktidar, Bozlak Başbakan!"

Tüm konuşmacılar "barış" ekseninde yükselen konuşmalar yaptılar. "Barış" için HADEP'in meclise girmesi gerektiği tekrar tekrar vurgulandı. Konuşmasının son cümlesine sıkıştırılan "sosyalizm istiyoruz" sözleriyle sosyalizmden sözeden tek kişi SİP başkanı idi. Sosyalizm vurgusu yapan diğer bir konuşmacı **Atılım** çevresinin bağımsız adayı oldu, ki onun konuşmasının esas içeriği adaylıktan çekilmesi ve bloğa verdikleri destek üzerine idi. "Yaşasın Halkların Kardeşliği", mitingte atılan en ileri slogandı. Sınırlı sayıda devrimcinin attığı devrim ve sosyalizm içerikli sloganları yankı bulmadı. Komünistler alanda kuşlama yaptılar ve broşür dağıttılar.

Gebze Mitingi: Mitinge bin kişilik bir kitle katıldı. Sıkı polis denetimi nedeniyle komünistler propaganda materyallerini alana taşıyamadılar. Ancak, devrim ve sosyalizm içerikli sloganları diğer mitinglerden farklı olarak kitlede geniş bir etki yarattı. Kuşkusuz Gebze'nin sınıfsal yapısı bunda önemli bir rol oynadı. En yoğun olarak atılan slogan yine "Oylar HADEP'e!" oldu. SİP burada söylemde dahi olsa devrim ve sosyalizm propagandası yapmaya çalışmadı. Tüm konuşmalar "kanın durdurulması" ve "barış" söylemini aşamadı. Bir HADEP'li tarafından okunan "İşçi sınıfına selam" ve "Akın var akın" şiirleri yoğun bir alkış aldı.

Bakırköy Mitingi: Bakırköy mitinginde onbin kişilik bir kitle vardı. HADEP, DDP, BSP ve SİP'in yanısıra MLKP de belli bir kitle ile katıldı. Daha önceki mitinglerde herhangi bir varlık göstermeyen Emek Partisi Girişimcileri bildiri dağıttılar. SİP'liler ise, daha önceki mitinglerden farklı olarak, "Oylar HADEP'e!" sloganının yanısıra sosyalist içerikli sloganlara ağırlık verdiler.

"Tek yol devrim, çözüm sosyalizm!" yazılı pankartlarıyla mitinge katılan komünistler, kuşlama yaptılar ve broşür dağıttılar. HADEP görevlileri "bölücülük ve provokasyon yapıyorsunuz" türünden ithamlarla engellemeye çalıştılar. Gebze'de benzer bir tavır sergileyen SİP bu kez sessiz kaldı. Kartal'da yoğun olarak atılan "Bozlak başbakan, HADEP iktidara!" sloganı burada attırılmadı. Bu mitingde de alışılagelmiş içerikte konuşmalar yapıldı. Mitinge katılan kitle devrimci propaganda materyallerine ilgi gösterdi. Ama devrimci sloganlara fazla katılım olmadı.

Ankara Mitingi: Miting 24 Aralık seçimlerinin bir gün öncesinde yapıldı. Devlet, yer olarak gözlerden uzak tecrit bir mekan olan Cebeci Halk Pazarı'nı göstermişti. Katılım 5 bin civarındayd. Hem katılımın azlığı hem de katılanların sosyal bileşeni, HADEP'in Ankara'daki Kürt emekçi kesimler üzerinde politik etkisinin diğer metropollere göre daha zayıf olduğunu gösterdi. Çoğunluğu öğrenci gençlikti. Bunun da ağırlıklı bölümü ulusal hareketin ve blokta yer alan reformist parti ve grupların taraftarlarından oluşuyordu. İşçi ve emekçi katılımı oldukça azdı. Bloku destekleyenler de dahil olmak üzere diğer sol grupların katılımı ve müdahelesi ise zayıf kaldı. Dergilerden çalışma yapanlar **Kızıl Bayrak, Atılım, Odak, Fabrika-Enternasyonal Bülten** oldu. Komünistler alanda kuşlama yaptılar ve yaygın olarak özel sayı dağıttılar.

HADEP başkanı Bozlak; toplumun çeşitli kesimlerinin önündeki bütün temel sorunların ortak çözümü için demokrasi, demokrasi için Kürt sorununun çözümü; Kürt sorununun çözümü için barış eksenli bir çaba; barış için blokun parlementoya girmesi; bunun için de seçimlerde kendilerine oy desteğinin verilmesi temalarına oturan bir konuşma yaptı. Konuşması, blok ittifakının üzerinde yükseldiği reformist politik zeminin de iyi ve özlü bir ifadesi oldu.

Haluk Gerger ise konuşmasında, parlamenter mücadelenin kavga alanlarından sadece birisi olduğunu, Kürt sorununun çözümü için ivedi olarak barışın gerektiğini, ama işçi ve emekçiler için asıl kurtuluşun sosyalizm ile gerçekleşeceğini vurguladı. Haluk Gerger ve konuşması, alandaki kitlenin çeşitli kesimlerinde ortak bir coşku ile karşılandı. Yaygın olarak atılan "Yaşasın Halkların Kardeşliği!", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!" şiarları ile selamlandı.. Mitingde yoğun olarak "Yaşasın Halkların Kardeşliği!", "Kürdistan Faşizme Mezar Olacak!", "Türkiye Faşizme Mezar Olacak!", "Faşizme Karşı Omuz Omuza!", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!" sloganları atıldı.

24 Aralık seçimleri üzerine değerlendirmeler-I

Yangından mal kaçırırcasına gündeme getirilen 24 Aralık erken genel seçimleri geride kaldı. Baskın seçimlerden yeni bir bunalım tablosu çıktığı konusunda neredeyse herkes hemfikir. Öylesine ki, aradan daha bir hafta bile geçmeden, yeni bir erken seçim üzerine tartışmalar yapılabiliyor.

Bunalım tablosu anlamını büyük oy parçalanmasında ve en büyük düzen partilerinin oy desteğinin %20'nin altına düşmesinde ifadesini buluyor. Bir tek Refah Partisi %21 oy almıştır ki, bu ise yalnızca geçerli oylar üzerinden alındığında böyledir. Toplam seçmen sayısı üzerinden alındığında, en büyük parti olan RP'nin oy oranı %14'ü ancak bulabilmektedir. Yine toplam seçmen sayısı üzerinden alındığında, ANAP ve DYP barajı ancak aşabilmekte, DSP ile CHP ise %10 barajının altında kalmaktadırlar. Aynı oy parçalanması ve zayıflık, milletvekili dağılımına da yansımaktadır. %10 barajla sağlanan milletvekili toplaşması faktörüne rağmen, yeni parlamentodaki milletvekili parçalanması, bir önceki döneme göre çok daha kötüdür. Örneğin RP'nin içinde yer almaması durumunda, ikisi ANAP ve DYP olmak üzere, en az üç partinin koalisyonuyla salt çoğunluğa ulaşabilmektedir.

Bu olgu iki açıdan önemlidir. Bunlardan ilki, mevcut düzen partilerinden hiçbirinin seçmen yığınlarının ağırlıklı bir kesiminin desteğini almaya başaramadıkları gerçeğidir. İkincisi ise, bunun parlamento bileşimine yansıması, bu bileşimden güçlü, uyumlu ve istikrarlı bir hükümetin çıkmasının daha da güçleşmesidir

Büyük oy parçalanması ve düzen partilerinde küçülme

Düzen partilerinden herhangi birinin yığınlar için çekim merkezi olamaması, burjuva siyaset yaşamının, son seçim sonuçlarıyla da görüldüğü gibi, gitgide ağırlaşan temel zaaflarından biridir. Bunun gerisinde, tüm düzen partilerinin aynı temel ve taktik politikalarda, aynı program etrafında tekleşmesi gerçeği vardır. Burjuva siyaset yaşamında ne inandırıcı bir iktidar-muhalefet konumu ve ne de sağ-sol konumlanış kalmıştır. Tüm partiler aynı çizgidedirler ve MGK'da oluşturulan iç dış ve politikalar ile İMF'ce oluşturulan ekonomik ve sosyal politikanın hizmetindedirler. Dört yıllık bir dönemin ardından, genel seçimlerden oy kaybıyla çıkan bir ana muhalefet partisi gerçeği de açıklamasını burada bulmaktadır. Aynı şekilde, sol olmak iddiasındaki iki düzen partisinin kendi aralarında hiç anlaşamamaları, fakat her birisinin birer sağ partiyle (DSP'nin ANAP'la, CHP'nin DYP ile) çok iyi anlaşabilmesi de, aynı şekilde açıklamasını burada bulmaktadır. Bu son olgu bile, burjuva siyaset yaşamının her türlü ilke ve kuraldan yoksunluğunun, siyasal özünü yitirmişliğinin en açık göstergesidir. Bu, bu partilerin, belli ilke ve değerleri, bunların ürünü politik konumları olan az çok ciddi siyasal partiler değil de, mevcut özel savaş yönetiminin ve İMF'nin hizmetinde, tek çizgide aynılaşmış çıkar şebekeleri olduğunu gösterir. Nitekim kısmen RP bir yana bırakılırsa, bu partiler, seçim kampanyası döneminde yığınlara farklı politika ve programlar sunamamış, yalnızca birbirlerinin kirli çamaşırları üzerinde politika yapmakla yetinmişlerdir.

Geriye RP kalıyor. RP farklı söylemi, sosyal ve siyasal demagojiyi kullanmadaki büyük yeteneği sayesinde, yığınların, özellikle yoksul yığınların önemli bir kesimi nezdinde kendini farklı olarak sunmayı başarabilmiştir. Fakat burjuva siyaset sahnesinde uzun yıllardır varolan muhalefet boşluğu, bu son derece elverişli ortama rağmen, seçimlerden aldığı oy desteği geçerli oyların %21'ini ancak bulabilmiştir. (Toplam seçmen oyunun %14'ü). Yine de RP'nin aldığı 6 milyon oy kendisi

için önemli bir başarıdır. Unutmamak gerekir ki bu oyların en büyük bölümü büyük kentlerden alınmıştır. (Yalnızca İstanbul'dan bir milyon oy, Ankara'dan 370 bin, Adana'dan 160 bin oy). Bu rastlantı değildir. Zira RP, başarısını ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar üzerine etkili bir sosyal-siyasal demagoji ile, faiz ve ranta dayalı bir ekonomik temel üzerinde iğrenç boyutlar kazanan manevi ve kültürel kokuşmanın teşhirine borçludur. Yaşam koşullarının ağırlığı altında ezilen ve düzendeki kokuşmaya tepki duyan siyasal bilinçten yoksun ve çaresizlik duygusu içindeki emekçi kitlelerin önemli bir bölümü RP'yi desteklemişlerdir.

Fakat temel sorunlarda sadık bir düzen partisi olan RP'nin bu kısmi başarısı ne olursa olsun, seçimlerden birinci parti olarak çıkması, burjuva siyaset sahnesindeki sıkıntıları artıran yeni bir bunalım faktörü olmuştur. Tekelci burjuvazi, RP'nin yoksul yığınları sahte bir düzen karşıtı söylemle düzen içinde tutmasından fazlasıyla memnundur. Fakat bu partinin dini ve şeriatçılığı ideolojik bir silah olarak kullanan kimliği, düzen cephesinin en büyük partisi olduğu bir durumda, rejim için bazı sıkıntılara neden olmaktadır. Bu seçimlerden sonra kendini göstermeye başlamıştır da.

Her şey bir yana, bu durum, uluslararası planda rejim için öncelikle bir imaj sorunu yaratmaktadır. Gümrük Birliği'ne girmekle çağdaşlıkta yeni bir aşamaya geçtiğini iddia eden, hiç değilse resmi söylemde kemalist ve laik olmak iddiası taşıyan bir rejimin en büyük partisi, ortaçağ ideolojisi ve değerlerini savunan dinci-şeriatçı bir partidir. Bu parti bugüne kadar kendi kimliğini Batı'ya, Kemalizme ve laikliğe karşıtlık üzerinden tanımlamaya çalışmıştır. Kuşkusuz RP, hükümet olma hevesleri çerçevesinde, tüm bu söylemden daha şimdiden yüzgeri etmiştir.

Fakat bu sorunu gidermemektedir. Zira bu parti, ekonomik, sosyal ve siyasal konularda mevcut düzen partileriyle temelde aynı konumda bulunsa bile, toplum yaşamının ideolojik ve kültürel cephesinde dinsel gericilik lehine bazı zorlamalara girecektir. Ve zaten rejimin duyduğu sıkıntı da asıl olarak buradadır.

Parlamento'nun yeni bileşimi: Yeni bir bunalım etkeni

Aynı oy parçalanması olgusunun öteki önemli yönüne, bunun parlamento bileşiminde yarattığı sonuçlara ve sorunlara gelince. Oy parçalanması partilerin yaşadığı bunalımın bir göstergesiyse, bunun parlamento bileşimine yansıması da parlamento ve hükümet bunalımlarının temel bir etkeni durumundadır. Bugünkü tablo seçim öncesinden çok daha kötüdür. Seçim öncesinde iki partinin milletvekili toplamı bir koalisyon hükümeti kurmaya iyi-kötü yetiyordu. Bugün bu ancak RP liderliğindeki bir hükümet durumunda olanaklıdır. RP'siz bir hükümet içinse en az üç partinin koalisyonu gerekiyor ki, bunlardan ikisinin DYP ve ANAP olması şarttır.

Bu tablo tam bir keşmekeş yaratmıştır. Erbakan'ın başbakanlığında bir koalisyon hükümeti, çok zorunlu durumlar dışında bugün sermayenin işine gelmiyor. ANAP ve DYP ise eşit oy ve eşit milletvekili sayısı nedeniyle birbirlerine üstünlük sağlayamadılar ve bu aralarındaki it dalaşmasını sürdürmeleri anlamına geliyor. TÜSİAD'ın seçimden hemen sonra ve ilanla ortaya koyduğu açık tutuma ve sermaye medyasının buna paralel olarak "seçmenin mesajı budur" basıncına rağmen, bu iki gerici çıkar şebekesinin yakınlaşmasında henüz bir mesafe yoktur. Çekişmenin program ya da politikadan değil, hükümet arpalıklarından yararlanma sorunundan kaynaklandığını eklemek bile gereksizdir.

Fakat bu iki parti, ABD'nin, sermayenin ve MGK'nın ortak basıncıyla bir araya gelseler bile, bu kez üçüncü "sol" ortak sorunu var. CHP dört yıl DYP'nin uyumlu bir yedeği olarak özel savaşa ve İMF'ye hizmet etti. Fakat bunun bedelinin ne olduğunu seçimlerde uğradığı hezimetle gördü. Barajı aşamayacağı farkedilince, son bir haftadır düzen medyasının seferber edilen propagandası ile Alevi ağalarının aynı gerekçeyle bağımsız adaylarını çekerek verdiği destek olmasaydı, barajı aşamayacak ve tümden iflas edecekti. Şimdi bunu gördü ve bu kez bir ANAP-DYP hükümetinin yedeği olmanın kesin bir bitiş olacağını bilmenin ürkekliği ve ihtiyatı ile davranıyor. Hükümet ortağı olmaktan kaçınıyor.

Yine de sözkonusu olanın ciddi bir siyasal parti değil, fakat yoz ve ilkesiz bir hırsızlar, çıkarcılar ve mütaahhitler partisi olduğu gözönüne alınırsa, belli durumlara ve kısa dönemli hesaplara bağlı olarak bu isteksizliğin kolayca bir yana bırakılabileceği de bir gerçektir.

DSP'de durum daha farklıdır. CHP'nin yıpranmasından yararlanan ve sosyal demagojinin yanısıra şoven milliyetçiliği de oya tahvil ederek "solda birinci parti" olan DSP, daha doğrusu Ecevit, bir kez daha kendine uygun düşen aşağılık bir role soyunuyor. Kendini düzenin genel çıkarlarının ve MGK politikalarının (o buna "ulusal davalar" diyor) asıl kollayıcısı konumunda gören bu azılı gerici, DYP-ANAP düzen adına hükümet ederlerken, DSP olarak kendilerinin de düzen adına "muhalefet" rolünü üstlenmesi gerektiğini, yoksa meydanın RP'ye kalacağını, bunun ise rejim için iyi olmayacağını açık açık söylüyor. Bu arada, ANAP ve DYP'ye, ya yanlarına CHP'yi almalarını, ya da DSP'nin dışarıdan desteğine güvenmelerini öneriyor. Hala "solcu" geçinen, hala sosyal-demagojiyi her vesileyle kullanan bu aşağılık gerici, DYP-ANAP hükümetine dışarıdan destek durumunda, bu iki partinin ekonomik ve sosyal politikalarına ses çıkarmayacaklarını (bu İMF reçetelerine ses çıkarmamak anlamına geliyor) açık açık söylüyor. Tek kaygılarının "milli davalar" üzerine olacağını özenle vurguluyor. Bu ise MGK politikalarının kollayıcısı olmak anlamına geliyor. Generallerin seçimlerin hemen öncesinde desteklerini sunduğu Mesut Yılmaz ile "solcu" geçinen bu azılı gerici arasındaki derin ve samimi muhabbet, bu açıdan rastlantı değildir ve dikkate değerdir.

Tam da burada, ANAP-DYP eksenine dayanan ve sosyal demokrat partilerden birini yedeklemek zorunda olan bir koalisyon ihtimalinin bir başka güçlüğü beliriyor. ANAP kendi yedeği olarak DSP'yi görüyor ve bunda ısrar ediyor. DYP ise aynı şeyi CHP açısından düşünüyor ve istiyor. Bu iki ihtimalden hangisinin olması gerektiği, şu veya bu sonuç iki ana ortaktan birini hükümetin asıl hakimi haline getireceği için, sanıldığından da önemli bir anlaşmazlık konusudur.

Tüm bunları, muhtelif hükümetler üzerine spekülatif tahminler için değil, erken seçimler sonrasında oluşmuş yeni parlamento bileşiminin durumu nasıl da daha çetrefil hale soktuğunu örneklemek için ortaya koyuyoruz. Şimdilerde ciddi bir sıkıntı nedeni olan bu durum, hükümet oluşumları esnasında veya oluşacak hükümetler bünyesinde ciddi bir bunalım etkenine dönüşebilecektir. Bunun ağırlığı şimdiden hissedildiği içindir ki, ciddi ciddi yeni bir erken seçim tartışılabiliyor. Fakat ANAP ya da DYP'den birinin MHP'yle ittifak kurarak sağlayacağı kısmi oy oranı avantajı dışında, yeni bir seçimin mevcut tabloda esaslı bir değişiklik yaratmayacağı da yine herkesin ortak kabulü durumundadır.

Ekonomik bunalım ile yeni bir İMF paketi açmanın aciliyeti koşullarında gündeme gelecek yeni bir erken seçim ise, iktisadi ve siyasal bunalımın toplamında yeni bir ağırlaşma demektir ki, bu da ayrı bir sorundur.

Özetle 24 Aralık seçimleri, partiler, parlamento ve hükümet cephelerinde varolan bunalımı ve keşmekeşi iyice içinden çıkılmaz hale sokmuştur.

Faşist MHP'nin baraja takılması

'91 seçimlerinde RP ile seçim ittifakı yaparak meclise giren faşist MHP, bu kez baraja takıldı. Tüm düzen sözcüleri, parti temsilcileri ve medya, hala yana yakıla bu "haksızlık"tan duydukları üzüntüyü dile getirmektedirler. MHP'siz bir parlamentonun eksik kalacağını, dahası, parlamentoya girmemesinin MHP'yi sokağa ağırlık vermeye götüreceğini söylüyorlar.

Özel savaşın tam hizmetindeki kokuşmuş parlamentonun önemli bir özel savaş kuvveti olan MHP'siz eksik kalacağı doğru olmakla birlikte, "sokak" korkusunun bir ciddiyeti olmadığını belirtelim. Bir kere MHP zaten bir "sokak' partisidir. Dün bu misyonunu ülke sathına yaydığı para-militer cinayet çeteleriyle icra ediyordu. Bugün aynı rolü Kürdistan'da özel savaş kuvvetlerinin resmileştirilmiş bir kolu olarak devam ettirmektedir. Türkiye'de ise bu rol asker cenazelerinde, futbol maçlarında, okullarda, bir dizi başka alanda ve vesileyle sürdürülmektedir. Düzenin MHP'ye tam da "sokak"ta ihtiyacı vardır ve parlamentodaki yeri "sokak"taki rolünün ödülünden ve meşrulaştırılmasından başka bir şey değildir.

MHP'nin "sokak'ta başıboş kalması gibi bir tehlike de yoktur. Zira 12 Eylül'de bu açıdan hayli terbiye edilmiştir ve '90'lı yıllarla birlikte yeniden öne çıkarılırken, tasması oldukça iyi takılmıştır. MHP bugün artık düzenin ve özel savaşın yalnızca tam hizmetinde değil, fakat aynı zamanda tam denetimindeki sadık bir köpek gibidir. Devletin karar organları istemedikçe, gerekli görmedikçe, MHP "sokak"ta kendi inisiyatifiyle herhangi önemli bir şey yapmayacaktır.

Gerici medya MHP'nin baraja takılmasını bir sürpriz olarak niteliyor. Gerçekte ise ortada bir sürpriz yoktur. %8'i aşan bir oy oranı bu faşist parti için küçümsenmemesi gereken bir başarıdır. Aşağılık bir Kürt düşmanı şoven propaganda ile düzenin yarattığı ve belli vesilelerle kışkırttığı genel şovenizm histerisinin meyvelerini toplamak, bu partinin biricik politik malzemesidir. ABD'ye, sermayeye ve özel savaş aygıtına sadık bir hizmetkarlık, devlet içinde güç olmak ve hükümet arpalıklarından yararlanmak bakımından önemlidir de, seçmen desteği kazanmaya gelince bunlar tam tersi bir rol oynayabilmektedir. ABD'nin ve sermayenin hizmetinde bir devlet partisi kimliği, yığınlar için bir cazibe nedeni değildir. Tam tersine. Bu konum, çok çok düzen medyasının desteğini kazandırır ki, MHP'nin %20'lere doğru tırmandığı, "Türk milliyetçiliğinin şahlandığı" havası da zaten bizzat medya tarafından yaratılmıştır.

24 Aralık seçimlerinde baraja takılması, şişirilen balonun sönmesi anlamında bu partiye iyi bir şamar olmuştur. Aday tespitleri sırasında önemli iç karışıklıklar yaşayan ve "Türkeş hanedanlığı" tartışması yapan bu parti, seçim hezimetiyle birlikte (ki bu hükümet aynı zamanda destekçiliğinin sağladığı arpalıkları önemli ölçüde kaybetmek demektir) muhtemelen daha büyük sıkıntılarla karşı karşıya gelecektir. Düzenin güç odakları ve medya bunu engellemeye, özel bir misyona sahip düzenin sadık hizmetkarı bu partiyi ayakta tutmaya özen gösteriyorlar. Yeni bir erken seçim tartışması, böyle bir seçimde MHP ile ittifak yarışı (DYP, ANAP ve hatta RP bunun için şimdiden yarışmaktadırlar) ile daha şimdiden Türkeş'e taze kan taşınmaya çalışılmaktadır.

Şişirilen balonun sönmüş olmasının politik önemi ne olursa olsun, MHP'nin bu seçimlerde aldığı oy desteği küçümsenmemelidir. Hele bu oy desteğinin Adana, Mersin, Hatay gibi kentlerde ulaştığı oran ayrıca önemsenmelidir. Bu, şoven ve saldırgan milliyetçiliğin buralarda kitlesel bir taban bulduğunu göstermektedir. MHP, bu kentlerin her birinde yüzbini aşan oy miktarına ulaşmıştır. Aynı şekilde büyük kentlerde, özellikle de İzmir'de aldığı oylar, belli bir güçlenmenin göstergesidir.

Kürt halkının seçimlerdeki tercihi parlamentoya yansımadı

Kürdistan'daki seçmen tercihinin yeni parlamentoya yansımaması bir başka bunalım etkenidir. 1994 Mart'ında Kürt halkının seçilmiş temsilcilerini zorbalıkla meclisten atan ve zindanlara tıkan rejim, aradan geçen zaman içerisinde bu davranışının ağır siyasal sonuçlarıyla yüzyüze kaldı. Bizzat düzen cephesinden bir çok kimse bunun büyük ve aptalca bir siyasal hata olduğunu, rejimi Kürt halkı karşısında olduğu kadar uluslararası planda da büyük sıkıntıya soktuğunu vurguladı ve telafisi için yollar aranmasını istedi.

24 Aralık seçimleri ise bunu telafi etmek bir yana, durumu daha da ağırlaştırdı. Zira tüm baskılara, teröre, hilelere rağmen, HADEP'in Kürdistan'daki büyük seçim başarısı engellenemedi ve gizlenemedi. Zorbalığın ve hilelerin kolay yapılamadığı kent merkezlerinde HADEP oyların ezici bir çoğunluğunu aldı. Ama %10 barajı nedeniyle bu sonuç meclise hiçbir biçimde yansımadı. Kürt sorununun oluşturduğu genel ağırlık koşullarında, bu, mevcut parlamentonun meşruiyetinin düzen hukuku çerçevesinde bile tartışmalı hale gelmesi demektir. Düşünün ki, bir çok Kürt ilinde, Kürt seçmenlerinin seçtikleri değil fakat tam da seçmedikleri kişiler onlar adına milletvekilliği yapacaklar. Bu kaba ve anormal olgu, rejim için ciddi bir sıkıntıdır ve şimdiden %10 barajının indirilmesi tartışmalarına neden olmaktadır. Daha da önemlisi, bu olgu, Sürgünde Kürt Parlamentosu'na uluslararası planda ayrı bir haklılık ve meşruluk zemini kazandırmaktadır ki, rejimin duyduğu sıkıntının bir başka temel nedeni de budur.

Gündelik yaşamımızı devrimci bir tarzda örgütlemeliyiz

İradenin yoğunlaşması ve belli bir hedefe bilinçli olarak teksif edilmesi anlamında disiplin kendi içinde ele alınacak bir sorun değildir. Örneğin, randevulara zamanında gidip gelmek elbette önemlidir, ama bir sınıf devrimcisinin bugünkü sorumlulukları karşısında sorunun çok dar bir alanıdır. Bizim için disiplin sorunu, her şeyden önce, işçi ve emekçi kitlelerin yaşamıyla içiçe olabilmek, onları devrim mücadelesine seferber edebilmek, eyleme geçtikleri yerde önderlik edebilmek sorununa bağlı olarak ele alınabilir. Bu temel hedef ve yoğunlaşma alanından ayrı bir irade ve disiplin yoğunlaşması da devrimci bir nitelik taşıyabilir, ama bu asla sınıf devrimcisinin niteliği değildir.

Genel bir devrimci nitelikten sınıf devrimcisi olma niteliğine ulaşabilmek, bu noktada köklü bir dönüşümü gerçekleştirebilmek, siyasal sınıf pratiği içinde mümkün olabilecektir. Kadrolarımız ve bir bütün olarak örgütümüz, devrimci disiplini böyle bir pratik içinde geliştirebilecek, devrimci ilke, değer ve gelenekleri gerçek sınıfsal muhtevasıyla böyle bir pratik içinde yaratabilecektir. Bunun ise uzun ve zorlu bir mücadele sürecini gerektirdiği açıktır.

Sınıf devrimcisi, devrimci dönüşüm sorununa bu perspektifle yaklaşmak, fakat tam da bu süreçte öznel iradi çabaların oynaması gereken son derece önemli rol konusunda açık olmak durumundadır. Kavrayış planında sahip olunan açıklıkların maddi karşılığı ancak öncü bir pratikle yaratılabilir. Bilinç planında sahip olunan açıklıkların pratiğe taşınması iradi çabalarla mümkün olabilir. Burada bilinç ve iradeye, özellikle de ileri ve öncü konumdaki kadrolar şahsında son derece önemli bir rol düşmektedir.

Sınıf devrimcisi, günlük yaşamın devrimci bir tarzda örgütlenmesi ve disipline edilmesi sorununa da bu perspektifle yaklaşmak, bilinçli iradi çabaların burada da oynacağı rol konusunda açık olmak durumundadır. Gündelik yaşam planlı ve hedefli bir tarzda disipline edilmeden, bu alandaki zaaflar ve zayıflıkların üstüne gidilmeden, sınıfın öncüsüyle birleşmek, sınıf partisini örgütlemek hedeflerine ulaşmak mümkün olmayacaktır. Hareketimiz kendi süreçlerine ve sorunlarına bakarken çözücü halkayı, doğal olarak sınıfın öncüsüyle bütünleşme, "kan uyuşmazlığı"nı maddi-nesnel zemininde aşma noktasında tanımlamaktadır. Bu, sorunlarımıza ve sorumluluklarımıza uzun soluklu ve proleter sınıf penceresinden bakabilmenin ifadesidir. Fakat bir komünist kendi zaaflarına ve zayıflıklarına böyle bakamaz. Elbette dönemin kadrosu olma niteliğini her yoldaşımız ancak sınıfla bütünleşme sürecinde edinebilir. Fakat kendi zaaflarını ve zayıflıklarını aşmayı nesnel zemin ile buluşmaya erteleyen, devrimci dönüşümde bilinç ve iradenin oynaması gereken son derece önemli rolü karartan bir perspektifle ne partiyi ne de devrimi örgütleyebiliriz. Zira bu sürecin içine girmek ve önünü açmak da ancak öncü bir pratik müdahaleyle, yani bilinç ve irade faktörünün kendi etkin rolünü oynamasıyla mümkündür. Gündelik yaşamın ve faaliyetin planlı, hedefli ve disiplinli bir tarzda örgütlenmesi sorununa bu perspektifle bakmayanlar yalnızca "mazeret" üreteceklerdir. "Gerçek anlamda bir siyasal sınıf pratiğini örgütleyemedik" sözlerinin arkasına sığınarak, genel bir doğrunun içini boşaltıp yalana çevireceklerdir.

Sınıfın öncüsüyle bütünleşme doğrultusundaki yoğunlaşmaya rağmen, hala da saflarımızda sınıf dışı ara katmanlardan gelen yoldaşlarımızın azımsanmayacak bir ağırlığı vardır. Dahası, işçi-emekçi kökenli genç yoldaşlarımız da tam bir fabrika yaşantısı yoluyla devrimci bir sınıf disiplinini bütünsel anlamda henüz edinememiştir. Genç insanların ilk devrimcileşme dönemleri doğal olarak, kendilerine aile, okul vb. düzen kurumlarınca dayatılan anlamsız, daha doğrusu biçimsel disipline başkaldırmaları içerir. Sömürücü

(Devamı s.19'da)

Devrimci tutsakları teslim alamayacaksınız!

Faşist sermaye devletinin son dönemde cezaevlerine yönelik saldırıları Buca ve Ümraniye katliamları ile yeni bir boyut kazandı. Devrimci tutsakların can bedeli direnişlerle kazandıkları haklar faşist devlet ve uşakları için kabus olmaktadır. Bu kazanımlar, faşist devletin yığınlar üzerinde hakim kılmaya çalıştığı "güçlü" imajını yerle bir etmektedir. Bu, çürümüş düzenin ve onun dayanağı faşist devletin güçsüzlüğünün ve acizliğinin çıplak biçimde açığa çıkması, yığınlar gözünde de teşhir olması demektir. Faşist devletin asıl hedefi özgür tutsakların devrimci irade ve kararlılığıdır. Çünkü yıllardır faşist devletin saldırılarını geri püskürten ve kendi ininde bile ona diz çöktüren işte bu irade ve kararlılığın gücüdür.

Ümraniye tabutluğunun açılması, bu saldırıların bir parçası olarak gündeme geldi. Bu tabutluğu devrimci tutsaklara dayatmak, kabul ettirmek, sonra da buradan güç alarak diğer cezaevlerini birer birer tabutluğa dönüştürmekti amaçları. Ama devrimci tutsaklar bu dayatmalara boyun eğmediler. Örgütledikleri genel direnişle karşı saldırıya geçtiler. Faşist devlet devrimci irade ve kararlılık karşısında bir kez daha geri adım atmak zorunda kaldı. Saldıran da, yenilgiye uğrayan da o oldu. Ama saldırıları sona ermedi. Kazanılmış bir çok hakkı keyfi olarak uygulamadı. Buca'da saldırılara karşı direnen devrimci tutsakların kanını döktü. Son aylarda bir çok tutuklu sağlık sevkleri yapılmadığı için koğuşlarda can verdi. En son Aralık ayı içinde Ümraniye'de bir kez daha saldırıya geçti ve direnişle geri püskürtüldü.

Direnişin hemen sonrasında faşist devletin maşası Taşanlar'ın cezaevlerini ve devrimci tutsakları doğrudan hedef gösteren konuşması, saldırı ve katliamların planlı olduğunun ve arkasının geleceğinin açık bir ifadesiydi. Devlet yeni bir katliama zemini hazırlamak için Ümraniye'deki son direniş ile kağıt üzerinde kabul ettiği hakları hayata geçirmedi. Cezaevi yöneticileri devrimci tutsakların görüşme taleplerini reddetti. Zoraki sevkleri gündeme getirdi. Bunun üzerine direnişe geçen tutsaklara faşist güçler silah ve sopalarla vahşice saldırarak yeni bir katliam daha tertiplediler. Devrimci tutsaklar boyun eğmediler, tüm güçleriyle sonuna kadar karşı koydular. 3 devrimci tutsak katledildi, onlarcası ağır yaralandı.

Bu son katliamla faşist devlet devrimciler karşısında ne kadar güçsüz ve korkak, devrimci irade karşısında ne kadar çaresiz olduğunu bir kez daha göstermiştir. Saldırısının amacı, can bedeli kazanılmış hakları gaspetmek, özgür tutsakları teslim almak, cezaevlerini ıslah kamplarına dönüştürmektir. Ama eli kanlı faşist devletin başaramadığı da budur. Direnişi ezemediği için kan döküyor, sonu yaklaşmış kuduz köpekler gibi saldırıyor. Buca'da olduğu gibi Ümraniye'de de yenilgiye uğrayan bir kez daha faşist devlet olmuştur. Hak gasplarına boyun eğmeyen, canı pahasına direnen ve direnişi daha da kararlılıkla yükseltecek olan devrimci tutsaklar şimdiden bir kez daha kazanmışlardır.

İşçi sınıfı ve emekçiler, faşist devletin Ümraniye katliamına sessiz kalmamalıdır. Katliamı protesto etmek için İstanbul, Ankara, İzmir ve Yozgat 'ta devrimci tutsaklar direnişe geçmişlerdir. Bu direnişine sahip çıkmalı, faşist devletin cezaevlerine yönelik saldırı ve katliamlarını lanetlemelidirler. Unutmayalım! Sessiz ve eylemsiz kalmak yarın işçi ve emekçileri hedef alacak baskı ve zulüm politikalarına davetiye çıkarmak anlamına gelecektir. Devrimci tutsaklar bu sömürücü, baskıcı ve katliamcı düzeni yıkmak için savaşıyorlar. Sermaye iktidarının devrimci tutsakları yenilgiye uğratarak karartmak istediği de işçi ve emekçilerin mücadele ve kurtuluş yoludur. Oysa devrimci tutsaklar teslim olmuyor direniyor, savaşıyor, isyan ateşini yükselterek canı pahasına mücadelenin ve kurtuluşun yolunu aydınlatmaya devam ediyor. Onlarla dayanışma içinde olmak tüm ezilenlerin görevidir.

"Direniş çadırları işçi sınıfının mücadele okullarıdır"

Yılbaşı gecesi komünistler direnişteki **Asmaş** işçilerini ziyaret ettiler. Direniş çadırında 25-30 kadar işçi vardı. 120 günü aşkın bir süredir devam eden direnişleri boyunca çadırlarının defalarca sermayenin kolluk kuvvetleri tarafından yıkıldığını, ancak her seferinde çadırlarını daha da büyüterek yeniden kurduklarını söyleyen işçiler, yaşamanın direnmek olduğunun bilincindeydiler. Komünistlerle işçiler bir süre çadırın önünde halay çektikten sonra **Asmaş** direnişi ve işçi sınıfının bugünkü durumu hakkında sohbet ettiler. Sınıfın tarihsel süreçte büyük mücadelelerle elde ettiği ve bugün için en doğal bir örgütlenme şekli olarak kabul edilen sendikal örgütlenme haklarını elde etmek için verdikleri amansız mücadele, işçilerin bilincini yükseltmişti. Kapitalist düzen içinde devletin, yasaların ve kolluk güçlerinin işçi sınıfı için ne anlama geldiğini öğrenmişlerdi. Bugün için işçi sınıfının önündeki en büyük engelin düzenin yarattığı bilinç bulanıklığı ve bunun sonucu ortaya çıkan sınıf bilincinden yoksunluk ve sınıf mücadelelerine karşı duyarsızlık olduğu vurgulandı. **Asmaş** işçileri bunu kendi deneyimleri üzerinden de görebiliyorlardı. Sermaye ile cepheden karşı karşıya gelmeden önce kendilerinin de diğer direnişlere ve işçi sınıfının genel problemlerine karşı çok fazla bir duyarlılık

Sınıf Gücümüzü Birleştirelim!

Bizler, Gebze'de bulunan **Asmaş Tuğla Fabrikası**'nda anayasal hakkımız olan sendikalaşma mücadelesi verirken işten atılan işçileriz. **Kristal-İş Sendikası**'nda örgütlendiğimiz için 28 Ağustos'tan beri direnişteyiz. Mücadelemiz tüm saldırılar karşısında aynı kararlılık, inanç ve öfkeyle 3. ayını doldurdu. Direnişimizin yumuşak karnını, bölgemizdeki tüm direnişlerin ortak zayıflığı olan, içeride devam eden üretim oluşturuyor. Sendikaya üye olmayan ustabaşı konumundaki işçiler ve taşeron işçiler direniş kırıcı olarak kullanılıyor. İçerde çalışanları uyarıyoruz ve mücadelemize katılmaya çağırıyoruz. **Asmaş** patronu direnişimizi kırmak için her yolu deniyor, deneyecektir. Bizleri bölüp, köle olarak çalıştırmak için vaatlerin ardı arkası kesilmiyor. Ama bizler işgücünden başka satacak hiç bir şeyi olmayan işçi sınıfının bir parçasıyız. Burjuvazi bizi kendisine benzetmeye çalışıyor. *"Gemisini kurtaran kaptandır"* anlayışını yerleştirdi. Birbirimize omuz vermiyoruz. Bizler daha dün aynı koşullarda çalışanlar olarak, hakkımız olan sendikal örgütlülük için ayağa kalktık. Safınız bizimle birlikte dövüşmekte...

Sınıf kardeşlerimize çağrımızdır!

Türkiye bir girdabın içinde. Aç gözlü sermaye "daha fazlası" diyor. Baskı ve sömürü katmerleniyor. Çalışma süresi, iş yükü arttı; kölelik büyüdü. Karşımızda özelleştirme, taşeronlaştırma, dalgalar gibi gelen işçi kıyımları var. Daha derin bir yoksulluk, örgütsüzlük ve sendikasızlaştırma var. Saldırı hepimizedir! Çoğumuz işçi sınıfına yakışmayan bir umutsuzluk ve kaderciliğinin pençesinde çırpınıyoruz. Oysa çıkış yolu var. Çare bizde, çözüm bizde, güç bizde.

Bugün **Gebze'de Asmaş, İ.Retrans** ve **Polisan** işçileri olarak tutuşturduğumuz direniş ateşlerini büyütelim. Direnişlerin yalnızlıklarını kırarak, büyük ve tek bir yangına dönüştürmeye yönelmeliyiz. Sermayenin topyekün saldırılarına karşı birleşik cephemizi oluşturalım. **Polisan**'da, **Retrans**'ta **Asmaş**'ta grev kırıcılarına yaşam hakkı tanırsak, yarın diger fabrikalarda taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma kök salacaktır, davamıza sahip çıkalım!..

Asmaş direnişi ve diğer iki direniş sınıf mücadelesinde kazandığımız bir mevzi olmalı. Bizim kazanmamız Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde de geleceğimizi belirleyecektir. O halde ortak geleceğimiz için gücümüzü birleştirelim!

Yaşasın İş, Ekmek ve Özgürlük Mücadelemiz!

Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!

Direnişteki Asmaş İşçileri

göstermediklerini açık bir özeleştiri olarak ortaya koyuyorlardı. Mücadele sürecinde oluşan bilincin ve deneyimlerin sınıf içinde yaygın bir şekilde ortaklanmasının en önemli hedeflerden biri olması gerektiği bir kez daha vurgulandı. Asmaş işçisinin deneyimleriyle elde ettikleri bilinç düzeyini ideolojik ve teorik çalışmalarla besleyerek geliştirmeleri gerektiği, bunun için düzenli bir okuma programının uygulanmasının yararlı olacağı üzerinde duruldu.

Asmaş işçileri bölgedeki toprak ve metal işkoluna bağlı işyerlerinde gerçekleştirilecek bir dayanışma eyleminin, kısa süreli bile olsa şalter indirilmesinin, kendi direnişlerinde önemli bir sıçramayı sağlayacağını belirtiyorlar. Asmaş'ın üretiminin bölgedeki metal ve toprak işkoluna bağlı fabrikaların üretimiyle ilişkili olduğunu ve bu nedenle hazırladıkları bir bildiriyle buralardaki işçileri dayanışmaya çağırdıklarını anlattılar. Ancak işçi sınıfının duyarsızlığı hala sürüyor. Komünistler Asmaş işçisinin yaptığı dayanışma eylemi çağrısının hayata geçirilmesi için daha etkin bir destek vermek durumundadırlar.

Yılbaşı gecesi asalak burjuvalar, işçi sınıfının elleriyle, kanıyla, teriyle yarattığı uygarlığın tüm nimetlerinden yararlanarak, en lüks otellerde, pavyonlarda ve gece klüplerinde eğleniyorlardı. Komünistler ise, direniş çadırlarında işçilerle omuz omuza bu asalak kölelik düzenine karşı nasıl mücadele edilmesi gerektiğini tartışıyorlardı.

Ekimci komünistler/İstanbul

Gündelik yaşamımızı devrimci...

(Baştarafı s.16'da)

sınıfların varlıklarının devamı için dayatılan zorunlulukların değil de, sınıfsız sömürüsüz özgür bir dünyanın kurulması için zorunlulukların bilinci ve iradesinden gelen bir disiplin çok farklıdır. Oysa düzenin disiplin ihtiyacı ve anlayışı doğası gereği boğucu ve bunaltıcıdır. Buna boyun eğiş bir düşkünleşmeyi anlatır. Genç insanlar bunlara haklı olarak başkaldırırlarken, çoğu zaman her türlü özdisiplinin, planlı yaşamın gereksizliğine vardırırlar bu isyanı. Bu durum kendisini, proleter olmayan bir yaşamla beraber, örneğin, geceleri oturup gündüz öğle saatlerine kadar uyumakta, kullanılan mekanların dağınıklığı ve pisliğinde, bakımsızlıkta vb. gösterir. Bilinç düzeyinde bu durum şu veya bu ölçüde aşılsa da, onu koşullayan proleter bir yaşantı olmadığı ölçüde, bu yaşam tarzı kendisini sürdürür. Sınıfın öncüsüyle buluşmak ve bu süreçte bir sınıf devrimcisi olmak iddiasındaki hiçbir yoldaş bu duruma boyun eğemez, bunu kabullenemez. Lenin'in Ekim Devrimi sonrası Clara Zetkin'le yaptığı bir söyleşide cinsel özgürleşme üzerine söylediği sözler sadece o konuyla değil, bütün bir yaşam bakışıyla ilgilidir. Lenin, özdenetim ve özdisiplinin aşkta dahi kölelik olmadığını söyler. Yaşamımızı bir sınıf devrimcisinin yaşam gereklerine göre düzenlemek özgürleşmenin en üst boyutudur. Bu zorunluluğun bilinci ve onun aşılması yoludur.

Özellikle profesyonel devrimci bir yaşantı süren yoldaşlarımız için bu durum daha bir yakıcıdır. Bir yoldaşın deyimiyle, profesyonel devrimcilik kolayından "küçük burjuva bir mevziye" dönüştürülebilmektedir.

Düzensiz bir uyku alışkanlığından (ki bu metabolizmayı ciddi biçimde yorar ve bozar) sabahları uyuşuk bir şekilde yatakta geçirilen vakitlere, televizyon karşısında amaçsızca geçirilen saatlerden yer yer dost ilişkilerinde harcanan günlere, plansızlık nedeniyle sokaklarda harcanan zamanlara kadar, hep bu sorun kendini göstermektedir. Elbette devrimciler robot değildirler. Dinlenmeye, sosyal ilişkilere ihtiyaçları vardır. Fakat sorun bunların planlı ve devrimci yaşantının olağan bir parçası olacak bir içerikle kavranması noktasındadır. Düzenli bir ev yaşantısı, disiplinli bir gündelik yaşam bir devrimciye moral bakımından da sanıldığından çok şey katacaktır.

K. CENK

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Fabrika çalışmasında ilk deneyim

Kurulduğundan bu yana hiçbir devrimci faaliyet yürütülmeyen bir fabrikada içerden bildiri dağıtımı yaptık. Bildiriler, fabrikanın iki ana bölümüne ait olan soyunma odasındaki dolaplara bırakıldı.

İş bırakmaya bir-birbuçuk saat kala MHP sempatizanı bir işçi dolabında bildiriyi bulmuş ve geri siyasi eğilimli bir işçi ile birlikte bildiriyi okuduktan sonra bölüm şefine haber vermişler. Bölüm şefinin adeta düşman görmüş gibi bir ruh hali vardı. Soyunma dolaplarının kapısı kilitli olmadığı için bildirileri tek tek toplamış. Atölyede bulunan işçileri bir araya getirerek, "bu bildiriden işçilere söz etmeyin", "bunu dağıtanı mutlaka bulacağım" tehditinde bulunduktan sonra müdüre haber vermiş. Fabrika müdürü bildiriyi okuduktn sonra işçileri gözlemlemek için bölüme geldi.

Bildiri dağıtımın etkilerini gözlemlemek ertesi güne kaldı. İlk "tepki" sermaye cephesinden geldi. Fabrika girişinde sıkı bir şekilde üst araması yapıldı.. İşbaşında kendi halinde bir işçi konuyu açtı. "Dün fabrikada teröristler bildiri dağıtmışlar. Düzen partilerine oy vermeyin türünden şeyler yazıyorlar", dedi. Bildirinin hepsini okumadığını, bölüm şefinin görüp "böyle şeyler okuma" dediğini ve bildiriyi yırttığını anlattı. Bildiriyi okuyan işçiler ise konuşmaktan kaçındılar. Başka bir işçi ise, fabrikada bildiri dağıtmanın güvenlik açısından tehlikeli olduğunu ve baskı göreceğimizi söyledi. Bunun üzerine, bizim işçi olduğumuzu, işçileri bilinçlendirmenin önemini, bu tür dolaysız müdahalelerin işçiler üzerinde çok etkili olacağını ve güven sağlayacağını anlattım.

İşçiler, düzenin baskısı, çürümesi ve çürütmesinin etkisi altındalar. Burjuva siyasetinin dışında bir politik güç göremiyorlar. Geçmiş mücadele deneyimleri yok. Bu nedenle mücadeleci bir ruha sahip değiller. Dolayısıyla komünistlerin ısrarlı, sabırlı ve sistemli bir iradi çabaları ile müdahale etmeleri büyük bir önem taşıyor. Yaşam tarzlarıyla proleter, fakat düşünce tarzları ile düzenin sınırları içindeler. Bu durumu aşmayı başardığımız oranda devrim ve sosyalizme ulaşacağız.

Cafer/İstanbul

Sendikalaşma faaliyeti nasıl ele alınmalı?

Tekstil işkolunda orta ölçekli bir fabrikada çalışıyorum. Bu benim bir sınıf devrimcisi olarak da ilk deneyimim. İşyerindeki ikinci günümde sınıf içinde faaliyet yürüttüklerini söyleyen bir grup devrimci işçiyle karşılaştım. Bazı diyologlardan sonra politik kimliğimi sorduklarında gizlemedim. Bundan sevinç duyduklarını, birlikte çalışabileceğimizi ve hareket olarak da yakın olduğumuzu ifade ettiler. Bu durum bana da heyecan vermişti. Fakat bir süre sonra bazı süreçlerin dışında tutulduğumu farkettim. Bazı toplantılara çağrılmadığım gibi, en basit bir anma toplantısı için bile haber verilmiyor, fakat diğer siyasetlere daha farklı yaklaşılabiliyordu. Bu kişi olarak bana yaklaşımı değil, benim temsil ettiğim siyaseti dışarıda tutma isteğini yansıtıyordu.

Sözkonusu grup işyerinde sendikal faaliyet üzerinden kendi örgütlenmesini oluşturmaya çalışıyor. Sınıf çalışmasına bakışları son derece çarpık. Toplantılara katılan bir işçinin ustayla girdiği bir diyolog yüzünden atılması karşısında herhangi bir tavır geliştirme gereği duymadılar. Küçükçekmece Belediye işçilerinin direnişine fabrikadan destek ziyaretinin örgütlenmesi önerime yaklaşımları daha da ilginç oldu. Önce dayanışma ziyaretlerinin bu direnişlerin kazanımında önemli olmadığını söylediler. Benim sert tavrım karşısında ise, bu işyerinde yürütülen mücadelenin en büyük sınıf dayanışması olduğu, asıl olanın işyerindeki örgütlenme olduğu, diğerlerinin daha tali olduğu ifade edildi. Ayrıca işçiler yeterli bilinç ve deneyime sahip olmadıkları için işten atılmalara neden olabileceklerdi!

Çalışma koşullarının oldukça ağır olduğu bu fabrikada hoşnutsuzluk sendikal faaliyet kanalına

akıtılıyor. İşçilerde fabrikaya sendikanın girmesiyle yaşanan bütün sorunlar çözümlenecekmiş gibi bir bilinç oluşturuluyor. Politik olarak daha farklı ifade ediliyor olsa bile, pratikte yaşanan budur. Sendika kuruluncaya kadar bir direniş örgütlemek ya da yaşanan olumsuz gelişmelere karşı tavır alınmasını sağlamak gibi bir bakışa sahip değiller. Sendikal faaliyetin güvenliğini tehlikeye atmamak adına işyeri komitesi işçilerle toplantı yapmaktan dahi kaçınıyor. Sendikalaşma faaliyeti işçileri politik olarak eğitme, bilincini geliştirme bakışıyla ele alınmıyor.

Sonuç olarak tüm faaliyetlerini sendikalaşmaya endekslemiş durumdalar. Oysa devrimci perspektifle yürütülen bir sınıf çalışmasında sendikal faaliyetin nasıl ele alınması gerektiği yeterince açıktır. Kuşkusuz işçiler birden bire bir direniş içine çekilemezler. Bu ancak işçilere sürekli bir politik devrimci müdahaleyle mümkün olabilir. Sendikalaşma faaliyeti işçilerin politik bilinçlerini geliştirme süreci olarak yaşanabilmelidir. İşçilerin önce sendikalaşıp sonra politik mücadeleye çekilecekleri türden bir bakışın aşamalı bilinçlendirme teorisinin ifadesi olduğu yeterince açıktır.

D. Sercan/İstanbul

Seçimler, düzen cephesi ve reformist sol

Bir seçim dönemi daha geride kalmış bulunuyor. Seçimin temel sonucu sermaye cephesindeki siyasal kriz ve çürümenin bir kez daha tescilidir. Sermaye düzeni, bu seçimler aracılığıyla siyasal egemenlik kurumlarının yıpranan meşruluğunu onarmayı başaramamıştır. Başardığı ise, işçi sınıfına yönelik yeni bir saldırı dalgasını uygulayabilecek militarist çekirdeği meclise sokmuş olmasıdır.

Seçim sonrasında sermaye partilerinin içine daldığı koalisyon görüşmeleri ise, düzen partilerinin programatik farklar taşımadığını ortaya seren ek bir göstergeye dönüşmüştür. Seçim öncesinde birbirlerine demediğini bırakmayan bu partiler, şimdi kafa kafaya vermiş en güçlü saldırı hükümetini kurmaya çalışmaktadırlar. Buna RP'nin de eklenmiş olması kendi içinde ayrıca önem taşımaktadır. Önceki dönemde diğer düzen partilerine oranla "farklı" bir duruşu temsil eden RP'nin koalisyon kurma çabalarına kendi cephesinden başlayarak asli niteliğini açığa çıkartıcı bir yol tutmuştur. Bir dönem için sermayenin saldırı politikasını kolaylaştırabilecek bu gelişme, "adil düzen" demogojisine aldanan kitlelerin RP'nin gerçek yüzünü görmesini sağlayacaktır.

Komünistler seçimi önceleyen dönemde sol hareketin konumlanışına ilişkin kapsamlı bir değerlendirme yapmışlardı. Takip eden pratik süreç, bu değerlendirmelerin somutlanmasına yönelik ek açıklar sağladı. Düzenin yeni bir saldırı politikasına dayanaklar yaratma kaygısıyla giriştiği "baskın seçim" süreci, sol hareket şahsında denebilir ki bir "ideolojik kimlik deşifrasyonu" süreci olarak işledi. Dergi ve kitap sayfalarında tutturulan sosyalist söylem bir tarafa bırakıldı. Herkes "kendi bayrağı altına" koştu. Ve kuşkusuz sol hareketin reformist ve devrimci kanatları arasındaki ayrım çizgileri daha bir netleşti, kalınlaştı.

Z. Kuranel/Ankara

Eğitim Sen'in imza kampanyası

Eğitimde katkı payı uygulamasının Adana'da resmen uygulamaya başlaması üzerine, Kasım ayı içinde Eğitim-Sen tarafından Valiliğe verilmek üzere bir imza kampanyası gerçekleştirildi. 31 kitle örgütü, dernek ve sendika tarafından desteklenen bu kampanya, reformist güç birliğinin çarpıcı bir ifadesi oldu. Valilik önünde atılacak sloganlar ve taşınacak dövizler belirlenirken, bütün reformistler hep bir ağızdan, "aman ha katkı payı meselesinin dışına taşmayalım, taşacak olanlara izin vermeyelim" diyorlardı. Kamu çalışanları sendikalarından bir iki yönetici "Kirli savaşa hayır!" diyemediyse de, "Savaşa ve özelleştirmeye hayır!" gibi önermelerde bulundu.

Devrimciler her türlü engelleme girişimine rağmen konuşarak bu reformist platformu teşhir ettiler. Katkı payı uygulamasını gündeme getiren esas etkenlerin kirli savaş, özelleştirme girişimi, sistemin içerisinde debelendiği ekonomik ve siyasal kriz vb. olduğunu; bu gerçekler kitlelere kavratılmadıkça "Katkı payına hayır!" demenin hiçbir anlam ifade etmeyeceğini söylediler.

K. Güney/Adana

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mahalli Örgüt Bildirilerinden...

Devrimden, sosyalizmden yana adayları destekle!

Alevi işçiler, emekçiler!

Bizim için en büyük tehlike, Alevilerin birliğini, sınıf konumundan bağımsız olarak düşünmek olacaktır. Bir düşün! Fabrikaların, bankaların, toprakların, zenginliklerin sahibi bir Alevinin çıkarıyla, bir emekçi Alevinin çıkarları, özlem ve istekleri bir olabilir mi?

Bu seçim döneminde de yine sermaye düzeni ve Alevi burjuvalar, bizi kullanmaya çalışıyorlar. DBH gibi Alevi burjuvazisinin örgütleri, kimi kısmi kırıntılar adına bizi sermaye düzenine pazarlamaya, ona karşı mücadeleden alıkoymaya çalışıyorlar. Çünkü Alevi burjuvaların da bu sömürü düzenin devam etmesinden çıkarları vardır. Bu oyuna gelmeyelim. Bunlar yeni Hızır Paşalardır. Bunları iyi tanıyalım.

Biz bilmeliyiz ki, her türlü eşitsizliğin, ezilmişliğin kaynağı mevcut sömürü düzenidir. Bu düzen hükmünü sürdürebilmek için her türlü eşitsizliği beslemek, körüklemek zorundadır. Sermaye düzeni ortadan kaldırılmadıkça, yerine işçi ve emekçilerin iktidarı kurulmadıkça, biz Alevi işçi ve emekçiler için de değişen birşey olmayacaktır.

O halde, bu seçimlerde;

Düzen partilerine oy verme! Hesap sor!

Devrimden, sosyalizmden yana adayları destekle!

EKİM Kartal-Pendik Bölge Örgütü'nün bildirisinden....

Yabancı düşmanlığına, ırkçılığa ve faşizme karşı Yaşasın devrimci enternasyonalist birlik ve mücadele!

Bugün dünya kapitalizmi bir iktisadi bunalım içindedir. Bu bunalıma bağlı olarak Avrupa ülkelerinde de giderek ağırlaşan bir kriz yaşanıyor. Avrupa burjuvazisi krizden kurtulabilmek için kendi işçi sınıfına, emekçilerine ve onların sosyal kazanımlarına saldırıyor. Sosyal haklar sürekli budanıyor, işsizlik artıyor, kitlelerin yaşam düzeyi düşüyor, sosyal ve toplumsal sorunlar büyüyor. "Sosyal Barış" aşmıyor, "Refah" toplumları çöküyor. Tam da bu ortam içinde milliyetçilik, ırkçılık ve faşizm boy veriyor. Kapitalizmin ağırlaşan iktisadi bunalımı ve bu bunalımın yarattığı sonuçlar yabancı düşmanlığının ve faşizmin gelişme zeminini döşüyor. Çünkü ortaya çıkan siyasal ve toplumsal sorunların, krizin ve işsizliğin sorumlusu olarak göçmen işçiler ve mülteciler gösteriliyor. Hızla artan adi suç işlemenin ve uyuşturucu tüketimindeki artışın failleri entegre olmamakla suçlanan yabancı gençler gösteriliyor. Bu yolla bir taraftan şovenizm ve yabancı düşmanı eğilimler okşanıp geliştiriliyor, diğer taraftan da bizzat kapitalist burjuvazinin kendisinin yarattığı siyasal, sosyal ve kültürel sorunlara düzen dışında sorumlu aranıyor. Kitleler buna inandırılmak ve hedefi karartılmak isteniyor. Böylece bunalımın yarattığı sonuçlara karşı duyulan tepki şoven ve ırkçı faktörlerle yoğrularak faşist gelişmenin dinamiğine dönüştürülüyor. (...)

Bütün bunlar bizlere mücadele etmenin her zamankinden daha gerekli olduğunu gösteriyor. Bizler İsviçre'de yaşayan Türkiyeli ve Kürdistanlılar olarak yabancı düşmanı ve ırkçı yasalara, işçi haklarına yönelen saldırılara karşı İsviçreli sınıf kardeşlerimizle birlikte mücadele bayraklarını açmalıyız. Bu mücadelede tek gerçek dostumuz, İsviçre'li işçiler, ilericiler, aydınlar, demokratlar ve devrimcilerdir. Bizler de onların birer parçasıyız. Öyleyse onlarla birlikte omuz omuza vermeliyiz...

Yaşasın İşçilerin ve Halkların Kardeşliği!

Bütün Faşist Örgütler Kapatılsın!

Irkçı ve Yabancı Düşmanı Yasalara Hayır!

Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm!

İsviçreli Ekimciler'in bildirisinden...

tamamıyla ayaklanmanın teknik sorunlarıydı. Savunma mı yoksa saldırı mı? -diye soruyordu, sanki askeri hareket hemen Londra'nın biraz dışarısında oluyormuş gibi. Ve bunun kuşkusuz saldırı olması gerektiği kararı verdi: **"Hemen Versay'a yürümeliydiler..."**

Bu, Nisan 1871'de, büyük ve kanlı Mayıstan bir kaç hafta önce yazılmıştır...

"Hemen Versay'a yürümeliydiler" -göğü titretmek biçimindeki "umutsuz budala eylemine" başlayan (Eylül 1870) ayaklanmacılar böyle yapmalıydı.

1905 Aralığında kazanılmış olan özgürlüklerin geri alınması yolundaki ilk girişimlere güçle karşı koymak için "onlar silaha sarılmamalıydılar"...

Evet, Plehanov kendini Marx'la karşılaştırmakta pek de haklı!

Marx **teknik** eleştirisine devam ederken: "ikinci hata" diyordu; "Merkez Komitesi" (**askeri kumanda** - buna dikkat ediniz- Ulusal Muhafızın Merkez Komitesi kastediliyor) "iktidarını **pek çabuk** teslim etti..."

Marx, **önderlerin** olgunlaşmamış kalkışıma karşı nasıl uyarılacağını biliyordu. Ama göğü titreten **proletaryaya** karşı tutumu, Blanqui ve Proudhon'un yanlış teorileri ve yanılgılarına karşın **tüm** hareketi **daha yüksek bir düzeye** çıkaran yığınların **mücadelesi** içine katılan bir kimsenin, pratik bir öğütleyicinin tutumuydu.

"Bununla birlikte", diye yazıyordu, "Paris'teki bu kalkışım -eski toplumun kurtları, domuzları ve aşağılık köpekleri tarafından ezilmiş olsa bile- Haziran ayaklanmasından bu yana, Partimizin en şanlı hareketidir..."

Ve Komün'ün tek **bir** yanılgısını bile proletaryadan gizlemeksizin, Marx bu **kahramanca harekete, bugüne kadar** "gökyüzü" uğruna savaşta en iyi kılavuz olan ve liberal ve radikal **"domuz"** için de korkutucu bir umacı görevi yapan bir yapıt armağan etti.

Plehanov, Aralık olaylarına gerçekten de kadetlerin incili olacak bir "yapıt" armağan etti.

Evet, Plehanov kendini Marx'la karşılaştırmakta pek de haklı.

Kugelmann, anlaşılan mücadelenin umutsuzluğuna ve romantizmine karşı olarak realizme değinerek Marx'a bazı kuşkularını ifade eden bir yanıt verdi -her halükarda, Komünü, bir **ayaklanmayı,** 13 Haziran 1849'da Pariste'ki barışçı gösteri ile kıyaslıyordu.

Marx, hemen (17 Nisan 1871) Kugelmann'a sert bir ders verdi.

"Eğer mücadeleye yalnızca yanılmaz uygunluktaki fırsatlar koşuluyla girişilmiş olsaydı" diye yazıyordu, **"dünya tarihini yapmak gerçekten çok kolay olurdu."**

Eylül 1870'te Marx, ayaklanmayı umutsuz bir budalalık eylemi olarak nitelendiriyordu. Ama **yığınlar** ayağa kalkınca, Marx mücadelenin süreci içersinde onlarla birlikte yürümek, onlarla birlikte öğrenmek istedi, ve onlara bürokratik öğütler vermek istemedi. Önceden fırsatları **kusursuz bir doğrulukla** hesaplama girişiminin şarlatanlık ya da iflah olmaz bir bilgiçlik olacağını anlıyordu. Onun **her şeyin üstünde** değer verdiği şey, işçi sınıfının kahramanca ve fedakarca dünya tarihini **yapmada** inisiyatifi ele alması idi. Marx, dünya tarihini "önceden tahmin etmek zor değildi... bunu yapmamaları gerekirdi..." öğütlerini veren darkafalı aydın açısından değil de, fırsatları önceden **yanılmaz bir biçimde** hesaplama durumunda olmaksızın, onu **yapanların görüşü** açısından görmüştür.

Aynı zamanda Marx, tarihte, umutsuz bir dava için bile olsa, **yığınların** umutsuz bir mücadelesinin, bu **yığınların** daha ileri eğitiminde ve **bir sonraki** mücadele için yetişmesinde **temel** olduğu anların bulunduğunu değerlendirebilmişti.

Sorunun böyle bir **ifadesi**, boşuboşuna Marx'ın adını anmayı ve geleceği belirleme konusundaki yeteneğini değil de, sırf geçmiş konusundaki yargılarını almayı seven, günümüzün sahte marksistleri için tamamen anlaşılmaz ve hatta ilke olarak yabancı bir şeydir. Plehanov 1905 Aralığından sonra **"fren yapmak için"** işe giriştiği zaman, bunu düşünmemişti bile.

Ama, Marx'ın bizzat kendisinin Eylül 1870'te ayaklanmayı umutsuz bir budalalık eylemi olarak gördüğünü hiç unutmaksızın, ortaya attığı sorun tam da bu sorundu.

'...Versay'ın **canaille** (ayaktakımı-ç) burjuvası' diye yazıyordu, '... Parislilere ya dövüşe girişme ya da mücadele etmeksizin yenilme seçeneğini sunmuştu. İkinci durumda **işçi sınıfının moralinin bozulması,** ne kadar olursa olsun, 'liderlerin' yenilgisinden **çok daha büyük** bir bahtsızlık olacaktı'.

Ve bununla biz, Marx'ın Kugelmann'a mektuplarında öğrettiği proletaryaya layık bir politikaya ilişkin dersler konusundaki kısa gözden geçirmemizi tamamlıyoruz.

Rusya işçi sınıfı, 'göğü titretme' yetisinde olduğunu daha önce bir kez tanıtlamıştır ve daha bir kaç kez yeniden tanıtlayacaktır.

5 Şubat 1907

Marksizm ve kitlelerin tarihsel inisiyatifi

V. İ. LENİN

Marx'ın Komünü değerlendirmesi, Kugelmann'a mektuplarını taçlandırmaktadır. Ve bu değerlendirme, Rus sağ kanat sosyal-demokratlarının yöntemleriyle karşılaştırıldığında, özel bir değer taşımaktadır. 1905 Aralığından sonra yüreksizce feryat eden Plehanov: "silaha sarılmamalıydılar" derken kendini Marx'la karşılaştırma alçakgönüllüğünü göstermeliydi. Marx da, diyor Plehanov, 1870'teki devrimi frenledi.

Evet, Marx da devrimi frenledi. Ama, Plekhanov'un kendi karşılaştırmasında, Plehanov ile Marx arasında nasıl bir uçurum olduğunu görün!

1905 Kasımında Rusya'da ilk devrimci dalganın doruğuna ulaşmasından bir ay önce, Plehanov, proletaryayı üstüne basa basa uyarmaktan çok uzak bir biçimde, doğrudan doğruya, **silah kullanmanın öğrenilmesinin ve silahlanmanın** zorunluluğundan söz etmişti. Ancak bir ay sonra mücadele ateşlendiği zaman, Plehanov, mücadelenin önemini, olayların genel akışı içindeki rolünü ve daha önceki mücadele biçimleriyle olan bağıntısını tahlil etme yolunda en ufak bir girişim yapmadan, pişman bir entellektüel rolünü oynamakta acele etti ve "silaha sarılmamalıydılar" diye feryat etti.

1870 Eylülünde Komünden *altı ay önce* Marx, Fransız işçilerine doğrudan bir uyarma yaptı: ayaklanma **umutsuz bir budalalık eylemi** olacaktır, diyordu ünlü Enternasyonal Hitabında. 1792 ruhunda bir hareketin olasılığına ilişkin milliyetçi yanılsamaları **önceden** sergiledi. **Olaydan sonra değil,** ama olaydan birkaç ay önce, "silaha sarılmayınız" diyebilmişti.

Ve Eylül'de **umutsuz** diye adlandırdığı bu dava Mart 1871'de fiilen biçimlendiğinde, nasıl davrandı? O, (Plehanov'un Aralık olaylarında yapmış olduğu gibi) bunu, düşmanlarına, komüne önderlik eden prudoncu ve blankicilere karşı "iğnelemek" için kullandı mı? O bir bayan öğretmen gibi azarlayıp "ben size dememiş miydim, sizi uyarmamış mıydım; bu sizin romantizminiz, sizin devrimci çılgınlığınızdan ileri geliyor" demiş midir? Komüncülere, Plehanov'un Aralık savaşçılarına yapmış olduğu gibi, kendini beğenmiş darkafalıların vaazıyla, "silaha sarılmamalıydınız" öğüdünde bulunmuş mudur?

Hayır. 12 Nisan 1871'de, Marx, Kugelmann'a *heyecan dolu* bir mektup yazar -her Rus sosyal-demokratının ve her okumuş Rus işçisinin evinin duvarında asılı görmeyi istediğiniz bir mektuptur bu.

Eylül 1870'te, Marx, ayaklanmayı umutsuz bir budalalık eylemi olarak adlandırıyordu; ama Nisan 1871'de, halkın kitle hareketini gördüğü zaman, tarihsel devrimci harekete ileri bir adım olarak damgasını vuran büyük olayların içinde yer alan bir kimsenin kesin dikkatiyle onu gözlemiştir.

Bu, diyor, bürokratik askeri mekanizmayı yerle bir etme **girişimidir,** ve başka ellere aktarma girişimi değil. Ve prudoncu ve blankicilerin önderlik etttiği **"kahraman"** Parisli işçiler için en yüce övgüler söylemiştir. "Bu Parislilerdeki" diye yazıyor, "ne esneklik, ne tarihsel inisiyatif, ne fedakarlık yeteneği!.. Tarih bu büyüklükte benzer bir örneğe sahip değildir."

Marx'ın her şeyin üzerinde değer verdiği şey, yığınların **tarihsel inisiyatifi** idi.

Ah, bizim Rus sosyal-demokratları, Marx'tan Rus işçilerinin ve köylülülerinin Ekim ve Aralık 1905'teki **tarihsel inisiyatifini** değerlendirmeyi bir öğrenebilselerdi! Yanılgıyı altı ay önceden görebilen derin bir düşünürün, yığınların **tarihsel inisiyatifine** gösterdiği saygı -ve cansız, duygusuz, bilgiç: "silaha sarılmamalıydılar" sözleri ile karşılaştırın! Bunlar, yerle gök kadar birbirlerinden ötede değil midir?

Ve bütün kendine özgü ateşliliği ve isteğiyle, tepki gösterdiği kitle mücadelesinde **yer alan biri gibi** Marx, o sırada Londra'da yaşadığı sürgünde, **"göğü titretmeye hazır"** olan "pervasız kahraman" Parislilerin **acil adımlarını** eleştirmeye koyuldu.

Ah, 1906-07'de, Rusya'daki devrimci romantizmle alay eden marksistlerimiz arasındaki mevcut "gerçekçi" alıklar, bu sırada Marx'a nasıl da dudak bükeceklerdi! İnsanlar, **göğü** titretme "girişimi" önünde saygı ile eğilen, **bir materyaliste, bir iktisatçıya,** ütopya düşmanına nasıl da horgörü ile bakacaklardı! İsyancı eğiliminden, hayalciliğinden, vb. vb. ötürü ve göğü titreten hareketi benimseyişinden ötürü, bu "keçe içersindeki adamlar" nasıl da gözyaşı, lütufkar tebessüm ya da acıma yağdıracaklardı!

Ama Marx, devrimci mücadelenin daha yüksek biçimlerinin **tekniğini** tartışmaktan korkan çocuk sürüsünün aklıyla hareket etmiyordu. Onun tartıştığı,

(Devamı s.23'te)